

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

_____ 2024 року

М.П.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«Податкова система»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування
за денною формою навчання

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

Професор кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та фондового ринку,
доктор економічних наук, професор

Віктор СИНЧАК

25 серпня 2024 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

28 серпня 2024 року, протокол № 1

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних
наук, доцентка

Алла КРУШИНСЬКА

28 серпня 2024 року

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

_____ 2024 року

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	3
1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	–	3
1.2.	Лекції	–	4
1.3.	Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	–	5
1.4.	Самостійна робота студентів	–	29
1.5.	Індивідуальні завдання	–	46
1.6.	Підсумковий контроль	–	48
2.	Схема нарахування балів	–	50
3.	Рекомендовані джерела	–	52
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	58

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Теоретичні основи податкової системи	8	2	2	-	-	4	10	2	0,5	-	-	7,5
2.	Сутність і види податків	8	2	2	-	-	4	8	-	0,5	-	-	7,5
3.	Податок на прибуток підприємств	8	2	2	-	-	4	10	-	1	-	-	9
4.	Податок на доходи фізичних осіб	9	2	2	-	-	5	9	-	1	-	-	8
5.	Податок на додану вартість	9	2	2	-	-	5	10	2	0,5	-	-	7,5
6.	Акцизний податок	9	2	2	-	-	5	8	-	0,5	-	-	7,5
7.	Екологічний податок	9	2	2	-	-	5	8	-	1	-	-	7
8.	Рентна плата	9	2	2	-	-	5	8	-	0,5	-	-	7,5
9.	Мито	9	2	2	-	-	5	8	-	0,5	-	-	7,5
10.	Податок на майно	9	2	2	-	-	5	8	-	1	-	-	7
11.	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності	9	2	2	-	-	5	10	2	0,5	-	-	7,5
12.	Місцеві збори	9	2	2	-	-	5	8	-	0,5	-	-	7,5
	Усього годин	105	24	24	-	-	57	105	6	8	-	-	91

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Теоретичні основи податкової системи	2
1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 1.5.	Поняття та види податкової теорії. Податки в системі державних доходів та методи їх формування. Поняття податкової системи, вимоги до її побудови. Податкова політика: поняття, напрями, основні принципи. Податковий механізм та характеристика його елементів.	
2.	Сутність і види податків	2
2.1. 2.2. 2.3. 2.4. 2.5.	Економічна сутність податків. Елементи податків. Класифікація податків. Функції податків. Прямі та непрямі податки, їх переваги та недоліки .	
3.	Податок на прибуток підприємств	2
3.1. 3.2. 3.3. 3.4. 3.5.	Платники і об'єкт оподаткування податком на прибуток. Ставки оподаткування податком на прибуток. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств. Різниці, які виникають при: нарахуванні амортизації необоротних активів, формуванні резервів (забезпечень), здійсненні фінансових операцій. Особливості оподаткування страховика.	
4.	Податок на доходи фізичних осіб	2
4.1. 4.2. 4.3. 4.4. 4.5. 4.6. 4.7. 4.8. 4.9.	Економічний зміст оподаткування доходів громадян. Платники податку на доходи фізичних осіб та об'єкт оподаткування. База оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Податкова знижка. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Військовий збір. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування Порядок та особи, відповідальні за нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до бюджету. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації)	
5.	Податок на додану вартість	2
5.1. 5.2. 5.3. 5.4. 5.5. 5.6. 5.7. 5.8.	Сутність податку на додану вартість. Платники податку, порядок їх реєстрації та розміри ставок податку на додану вартість. Особливості визначення бази оподаткування податком на додану вартість. Податковий кредит. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету. Податкова накладна. Звітні (податкові) періоди для обчислення та сплати податку на додану вартість	

6.	Акцизний податок	2
6.1.	Платники, об'єкти і база оподаткування акцизним податком.	
6.2.	Ставки, порядок обчислення та строки сплати акцизного податку.	
6.3.	Підакцизні товари та ставки акцизного податку.	
6.4.	Декларація з акцизного податку: порядок складання та подання.	
6.5.	Контроль за сплатою акцизного податку.	
7.	Екологічний податок	2
7.1.	Поняття, суть та платники екологічного податку.	
7.2.	Об'єкт та база оподаткування екологічним податком.	
7.3.	Порядок обчислення екологічного податку.	
7.4.	Порядок подання податкової звітності та сплати податку.	
8.	Рентна плата	-
8.1.	Поняття рентної плати, платники, об'єкт та база оподаткування рентною платою.	
8.2.	Рентна плата за користуванням надрами для видобування корисних копалин та надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.	
8.3.	Рентна плата за користуванням радіочастотним ресурсом України.	
8.4.	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.	
9.	Мито	-
9.1.	Мито в системі непрямих податків. Митні платежі, сутність і характеристика.	
9.2.	Платники, об'єкти оподаткування, база оподаткування, ставки, пільги мита.	
9.3.	Характеристика основних видів і ставок мита .	
9.4.	Порядок визначення, перерахування суми мит на рахунки митних органів.	
10.	Податок на майно	2
10.1	Сутність податку на майно та його складові.	
10.2	Платники, об'єкт, база оподаткування та порядок обчислення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.	
10.3	Порядок обчислення, сплати транспортного податку.	
11.	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності	2
11.1	Поняття спрощеної системи оподаткування та її особливості: порядок обрання, переходу на спрощену систему.	
11.2	Групи платників єдиного податку та порядок визначення їх доходів.	
11.3	Ставки податку, порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.	
12.	Місцеві збори	-
12.1	Місцеві збори та їх роль у формуванні місцевих бюджетів країни.	
12.2	Туристичний збір: платники, ставки, база нарахування та порядок сплати туристичного збору.	
12.3	Збір за місце для паркування транспортних засобів: платники, об'єкт і база оподаткування.	
	Усього	18

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Теоретичні основи податкової системи

Питання для усного опитування та дискусії

1.1 Загальні та приватні теорії оподаткування, їх сутність, особливості:

- теорія обміну та атомістична теорія;
- теорія податку, насолоди та жертви ;
- теорія колективних потреб, класична, кейнсіанська та неокласична теорії;
- теорія перекладання податків.

1.2 Податки в системі державних доходів.

1.3 Податковий метод формування доходів держави як основний в умовах ринкової економіки.

1.4 Поняття податкової системи, вимоги до неї та її організаційне забезпечення

1.5 Податкова політика: поняття, напрями, основні принципи.

1.6.Податковий механізм у вирішенні економічних та соціальних проблем. Елементи податкового механізму.

1.7. Розвиток різних форм оподаткування у зарубіжних країнах.

1.8 Структура податків у зарубіжних країнах.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових, ситуаційних завдань з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання.

1. Сукупність податків зборів та платежів, що законодавчо закріплені в даній державі; принципів, форм та методів їх визначення, зміни або скасування; дій, що забезпечують їх сплату, контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства:

- а) податкова політика;
- б) податкова система;
- в) податкова рівновага.

...

10. Назвіть цілі податкової політики:

- а) політична, аграрна;
- б) фінансова, регулююча;
- в) профілактична, контролююча;
- г) адміністративна, розподільча

Ситуаційне завдання 1. Складіть порівняльні таблиці, використовуючи літературні та інформаційні джерела (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Теорії податків та їх характерні ознаки

Назва теорії	Період	Основоположники	Сутність теорії
Теорія обміну			
Атомістична теорія			
Теорія насолоди			
Теорія податку як страхової премії			
Класична теорія			
Кейнсіанська теорія			
Монетаристська теорія			
Теорія економіки пропозиції			
Теорія співвідношення прямого і посереднього оподаткування			
Теорія єдиного податку			
Теорія пропорційного і прогресивного оподаткування			
Теорія перекладання податків			

Ситуаційне завдання 2. Проаналізуйте як Податковий кодекс трактує основні принципи побудови податкового законодавства. Результати оформіть у табл.1.3.

Таблиця 1.3

Принципи побудови податкового законодавства та їх реалізація в Україні

Назва принципу	Зміст принципу	Коментар здобувача вищої освіти щодо реалізації принципу в Україні

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: податки, збори, податкова система, наукові теорії податків, бюджет, податкова політика, система оподаткування, принципи оподаткування, податкова служба, державне регулювання економіки.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- наукові теорії податків і оподаткування;
- податки в системі державних доходів;
- структурна побудова податкової системи;
- місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки;
- принципи податкової політики;
- податковий механізм та його елементи;
- форми оподаткування та структура податків у зарубіжних країнах.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Сутність і види податків

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1 Поняття податків. Зародження держави і податків.
- 2.2 Історичний розвиток форм оподаткування.
- 2.3 Основні елементи податку.
- 2.4 Класифікація податків.
- 2.5 Функції податків.
- 2.6. Універсальні та диференційовані податкові ставки.
- 2.7 Види прямих податків, їх переваги та недоліки, проблеми справляння.
- 2.8 Непрямі податки, їх місце у податковій системі.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових та ситуаційних завдань з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. *Податок – це:*

- а) плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб державними органами за право участі, користування будь-чим або за право здійснення тієї або іншої діяльності;
- б) платіж у грошовій формі;
- в) плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб за здійснення в їх інтересах державними органами певних дій;
- г) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з юридичних і фізичних осіб .

...

10. Назвіть функції, які виконують податки:

- а) контрольна;
- б) фіскальна;
- в) розподільна;
- г) регулююча.

Ситуаційне завдання 1. Проведіть класифікацію податків та зборів на загальнодержавні та місцеві.

Дані для виконання: податок на прибуток підприємств; рентна плата за спеціальне використання води; податок на доходи фізичних осіб; податок на додану вартість; транспортний податок; мито; податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; земельний податок; акцизний податок; туристичний збір; єдиний податок; збір за місця для паркування транспортних засобів; рентна плата за користування радіочастотним ресурсом; екологічний податок.

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: податок, елементи податку, класифікація податків, податкова ставка, прямі, непрямі податки, місцеві, загальнодержавні, функції податків.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- економічну суть податків, їх зародження та розвиток;
- елементи податку як структури оподаткування;
- відмінності податків і зборів (обов'язкових платежів);
- сутність фіскальної та регулюючої функцій податків;
- ознаки класифікації податків;
- переваги та недоліки прямих та непрямих податків, їх місце у податковій системі.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Податок на прибуток підприємств

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1 Прибуткове оподаткування в системі податків підприємства.
- 3.2 Загальна характеристика прибутку як об'єкта оподаткування. Переваги та недоліки податку на прибуток.
- 3.3 Платники і об'єкт оподаткування податком на прибуток.
- 3.4 Ставки оподаткування податком на прибуток.
- 3.5 Порядок обчислення податку на прибуток підприємств.
- 3.6 Різниці, які виникають при: нарахуванні амортизації необоротних активів, формуванні резервів (забезпечень), здійсненні фінансових операцій.
- 3.7 Особливості оподаткування страховика.
- 3.8 Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємств.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття.

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Платниками податку на прибуток є

- а) бюджетні установи;
- б) громадські організації;
- в) підприємства, які отримують прибуток як у межах України, так і поза митною територією.
- г) усі відповіді є правильними.

...

2. Базова ставка податку на прибуток для резидентів України становить

- а) 15%; в) 18%;
- б) 20%; г) 25%.

Практична ситуація 1, 2, 3. Визначити суму прибутку, що підлягає оподаткуванню, і суму податку на прибуток, яку потрібно сплатити до бюджету за I квартал поточного року (табл.3.1).

Таблиця 3.1

Вихідні дані для визначення суми прибутку, що підлягає оподаткуванню, суми податку на прибуток, яку потрібно сплатити до бюджету за I квартал поточного року
(тис. грн.)

№ з/п	Вихідні дані	Завдання 1	Завдання 2	Завдання 3
1	Виручка від реалізації товарів (з ПДВ)	360	270	252
2	Виручка від оренди (з ПДВ)	30	24	27
3	Штрафи, пеня отримані	2,2	1,8	–
4	Безповоротна фінансова допомога отримана	5,0	1,5	–
5	Собівартість реалізованих товарів	172,8	142,2	128,5
6	Адміністративні витрати	28,8	20,5	19,4
7	Витрати на збут	45,0	34,6	32,4
8	Інші операційні витрати	3,5	2,8	2,5
9	Фінансові витрати	5,1	4,2	3,7
10	Авансові внески податку на прибуток за перший і другий місяці поточного кварталу	8,7	4,6	3,4

Практична ситуація 4. Розрахувати величину податку на прибуток, що повинне сплатити кондитерське підприємство «Магнолія».

Кондитерське підприємство «Магнолія» займається виготовленням і реалізацією кондитерських виробів.

У ході здійснення своєї діяльності підприємством реалізовано:

- тортів – на суму 12 тис. грн. без урахування ПДВ;
- печива – на суму 10 тис. грн. без урахування ПДВ;
- цукерок – на суму 16 тис. грн. без урахування ПДВ.

Підприємство також займається наданням послуг з виготовлення тортів під замовлення. Таких послуг за звітний період було вироблено на суму 30 тис. грн. без урахування ПДВ.

На виплату заробітної плати виробничого персоналу було витрачено 20 тис. грн.

Витрати на закупівлю сировини, для виготовлення кондитерських виробів, склали 24 тис. грн. без урахування ПДВ.

На розробку нових технологій виробництва витрачено 5 тис. грн. без урахування ПДВ.

Амортизаційні відрахування становлять 2 100 грн.

Практична ситуація 5. Скласти податкову декларацію з податку на прибуток підприємства.

Вихідні дані для складання податкової декларації з податку на прибуток підприємства за I квартал поточного року подано у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Вихідні дані для складання податкової декларації з податку на прибуток

№ з/п	Вихідні дані	Сума, грн.
1.	Дохід від реалізації товарів, робіт, послуг (з ПДВ)	270 600
2.	Штрафи, пеня отримані	2500

3.	Безповоротна фінансова допомога отримана	2000
4.	Отримано короткостроковий банківський кредит	10 000
5.	Собівартість придбаних та реалізованих товарів	144 710
6.	Адміністративні витрати	18 130
7.	Витрати на збут	35 719
8.	Інші операційні витрати	1221
9.	Сплачено відсотки за кредит	220
10.	Авансові внески податку на прибуток за січень і лютий поточного року	2300

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: податок на прибуток, резидент, нерезидент, ставка, об'єкт оподаткування, доходи, витрати, фінансовий результат до оподаткування, прибуток, збиток.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- значення та роль прибуткового оподаткування у системі податків підприємств;
- платники податку на прибуток підприємств;
- доходи і витрати звітного періоду, їх визначення і склад;
- пільги щодо податку на прибуток підприємств.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1,2,3

Для розв'язання завдань скористатися статтями 134–139 Податкового кодексу України..

Суму прибутку, що підлягає оподаткуванню, визначають за формулою:

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) = Валовий прибуток (збиток) + Інші операційні доходи - Адміністративні витрати – Витрати на збут - Інші операційні витрати

Суму податку на прибуток визначають на підставі:

- суми прибутку, що підлягає оподаткуванню;
- ставки податку на прибуток.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 4

Податок на прибуток підприємства, відповідно до Податкового кодексу України, розраховується за формулою:

$$\text{ПП} = (\text{БО} \times \text{Ст}) - \text{АВ},$$

де ПП – податок на прибуток;

БО – база оподаткування;

Ст – ставка податку на прибуток;

АВ – авансові внески податку на прибуток.

Для визначення ПДВ у складі виручки (ПДВв) використовується формула:

$$\text{ПДВв} = \text{В} \times \text{Апдв}/100 + \text{Апдв};$$

де В – виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);

Апдв – ставка податку на додану вартість.

Для визначення чистого доходу (ЧД) використовується формула:

ЧД = В – ПДВ.

При вирішенні завдання необхідно виконати наступні розрахунки:

- 1) визначити суму доходу, отриманого підприємством;
- 2) визначити суму витрат, які не підлягають оподаткуванню;
- 3) визначити оподатковуваний прибуток;
- 4) розрахувати суму податку на прибуток підприємств.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 5

1. Платник податку на прибуток підприємства – товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро».
2. Ідентифікаційний номер платника податку – 20746235.
3. Код виду економічної діяльності – 65.12.1.
4. Місцезнаходження платника податку:
– 73026, м. Херсон, вул. Паровозна, 10;
– телефон 48-00-10.
5. Податкову декларацію подають до Херсонської державної міської податкової інспекції.
6. Директор ТОВ «Дніпро» – Кравченко В. П., реєстраційний номер облікової картки платника податків 6635007122.
7. Головний бухгалтер ТОВ «Дніпро» – Бойчук С. П., реєстраційний номер облікової картки платника податків 3752654815.

Назвати дату подання податкової декларації за I квартал поточного року.

Семінарські заняття 4

Тема 4. Податок на доходи фізичних осіб.

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1 Економічний зміст оподаткування доходів громадян.
- 4.2 Платники податку на доходи фізичних осіб та об'єкт оподаткування.
- 4.3 База оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
- 4.4 Податкова знижка.
- 4.5 Ставки податку на доходи фізичних осіб.
- 4.6 Військовий збір.
- 4.7 Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
- 4.8 Порядок та особи, відповідальні за нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку на доходи фізичних осіб до бюджету.
- 4.9 Особливості нарахування (виплати) та оподаткування: операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна, доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна.
- 4.10 Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Об'єктом оподаткування ПДФО є сума ...
 - а) нарахованої основної і додаткової заробітної плати;
 - б) нарахованої допомоги по тимчасовій непрацездатності (крім допомоги по вагітності та пологах);
 - в) матеріальної допомоги.
 - г) усі відповіді є правильними.
- ...
10. Соціальна податкова пільга – це ...
 - а) сума, що підлягає поверненню платнику податку з бюджету у зв'язку з надмірною сплатою податку;

- б) сума, на яку зменшується нарахована місячна заробітна плата, що підлягає оподаткуванню;
- в) сума витрат, що поніс платник податку – резидент у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) і на яку дозволено зменшити загальну суму його річного оподаткованого доходу;
- г). сума, на яку платник податку має право зменшити податкові зобов'язання звітного періоду.

Практична ситуація 1, 2. Визначити суму сукупного оподаткованого доходу, утриманого ПДФО, військового збору (ВЗ) і зарплату до виплати. Документи на податкову соціальну пільгу оформлені.

Вихідні дані для розрахунку сукупного оподаткованого доходу, утриманого ПДФО, ВЗ та заробітної плати до виплати розміщені у табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вихідні дані для розрахунку сукупного оподаткованого доходу, утриманого ПДФО, ВЗ та заробітної плати до виплати

(грн.)

№ з/п	Вихідні дані	Завдання 1	Завдання 2
1.	Бухгалтеру за жовтень поточного року нарахували (грн.): – основну заробітну плату; – премію; – допомогу по тимчасовій непрацездатності; – доплату за вислугу років	6800 960 – 980	7950 – 520 –
2.	Бухгалтер має на утриманні дітей до 18 років	2	2

Практична ситуація 3. Визначити суму утриманих податків і заробітну плату до виплати.

Касиру банку за місяць нарахували зарплату – 6800 грн. Касир є студентом заочної форми навчання університету. Дітей до 18 років не має. Документи на ПСП оформлені.

Практична ситуація 4. Визначити суму утриманих податків і заробітну плату до виплати.

Кравченко В. П. має на утриманні двох дітей до 18 років. За січень Кравченку В. П. нарахували заробітну плату – 6620 грн. Документи на ПСП оформлені.

Практична ситуація 5. Визначити суму заробітної плати до оподаткування, утриманого ПДФО, військового збору та суму зарплати до виплати. Документи на податкову соціальну пільгу усі працівники оформили.

Вихідні дані для розрахунків розміщені у табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Вихідні дані для розрахунку заробітної плати до оподаткування, утриманого ПДФО, військового збору та суми зарплати до виплати

№ з/п	ПІБ	Сума нарахованої зарплати, грн..	Примітка
1.	Аверченко В. С.	6780,00	Дітей до 18 років немає

2.	Бойчук В. П.	7450,00	Студент-заочник, дітей до 18 років немає
3.	Василенко С. О.	8300,00	Двоє дітей до 18 років, сім'я повна
4.	Іванова Л. І.	6700,00	Одна дитина до 18 років, сім'я повна
5.	Павленко К. П.	7541,00	Особа з інвалідністю II групи, дітей до 18 років немає

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: податок на доходи фізичних осіб, ставка податку, податкова знижка, податкова соціальна пільга, військовий збір, бюджет, податкова декларація.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- особливості оподаткування доходів фізичних осіб;
- податкова знижка та характеристика її складових;
- особливості розрахунку податку з застосуванням соціальної пільги;
- військовий збір та порядок його справляння;
- декларації про майновий стан і доходи.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1, 2, 3, 4

1. Сукупний місячний оподатковуваний дохід працівника визначають за формулою:
нарахована заробітна плата за місяць усього – ПСП.
2. Визначаючи суму ПДФО для кожного працівника, зважають на:
– сукупний місячний оподатковуваний дохід;
– ставку податку.
3. Сума зарплати до виплати дорівнює:
нарахована зарплата за місяць всього – утриманий податок на доходи фізичних осіб – військовий збір.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 5

Під час визначення суми заробітної плати до оподаткування, утриманих ПДФО, ВЗ і суми зарплати до виплати скористатися методичними рекомендаціями до практичних ситуацій 1–4.

Розв'язання оформити у таблиці 4.3 «Утримання податків із заробітної плати і визначення суми зарплати до виплати».

Таблиця 4.3

Утримання податків із заробітної плати і визначення суми зарплати до виплати» (грн.)

№ з/п	ПІБ	Сума нарахованої заробітної плати за місяць	Податкова соціальна пільга	Сума заробітної плати, з якої утримують податки	Утримано ПДФО	Утримано військовий збір	Сума заробітної плати до виплати
1.							

Семінарське заняття 5

Тема 5. Податок на додану вартість

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1 Сутність податку на додану вартість, його зародження та розвиток.
- 5.2 Передумови введення податку на додану вартість в Україні.
- 5.3 Поняття доданої вартості, методи її обчислення.

- 5.4 Платники податку, порядок їх реєстрації та розміри ставок податку на додану вартість.
 5.5 Визначення об'єкта оподаткування податком на додану вартість.
 5.6 Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою, операції, що не є об'єктом оподаткування та ті, що звільнені від оподаткування.
 5.7 Застосування податкового кредиту.
 5.8 Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до державного бюджету України та строки проведення розрахунків.
 5.9 Податкова накладна.
 5.10 Спеціальні режими оподаткування діяльності підприємств.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Платниками податку на додану вартість є:
- юридичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності;
 - фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності;
 - суб'єкти підприємницької діяльності, в яких обсяг оподатковуваних операцій із постачання товарів (робіт, послуг) протягом останніх 12 календарних місяців сукупно перевищує 300 тис. грн.;
 - суб'єкти підприємницької діяльності, в яких обсяг оподаткованих операцій із постачання товарів (робіт, послуг) протягом останніх 12 календарних місяців сукупно перевищує 1 млн грн. (без урахування ПДВ).
- ...
10. Податковий кредит – це:
- сума виручки від реалізації товарів, робіт, послуг;
 - сума прибутку;
 - загальна сума ПДВ, яку нарахував платник податку за звітний період;
 - загальна сума ПДВ, яку платник сплатив до бюджету за придбані матеріальні і нематеріальні активи за звітний період.

Практична ситуація 1. Які з операцій, проведених у вересні поточного року ТОВ «Шанс», включають і не включають до об'єкта оподаткування ПДВ? Визначити оподатковуваний оборот на підставі даних табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Операції ТОВ «Шанс» за вересень п. р.

№ з/п	Назва проведеної операції	Сума, грн.
1.	Відвантажили товари МП «Зоря» з ПДВ	18 600
2.	Надали послуги з транспортування товарів з ПДВ	300
3.	Сплатили банку за розрахунково-касове обслуговування	250
4.	Виплатили заробітну плату працівникам підприємства	10 300
5.	Здали до банку виручку від реалізації товарів за готівку	60 000
6.	Отримали в банку кредит на закупівлю товарів	5000
7.	Отримали на поточний рахунок грошові кошти від МП «Зоря» за реалізовані товари і надані послуги	18 000

Практична ситуація 2, 3. Визначити суму ПДВ, що підлягає перерахуванню до бюджету або відшкодуванню з бюджету за вересень п. р. ТОВ «Шанс» (табл. 5.2).

Таблиця 5.2

Операції ТОВ «Шанс»

№ з/п	Вихідні дані	грн.	
		Завдання 2	Завдання 3
1.	Загальний обсяг постачання (продажу) товарів, за якими виникає податкове зобов'язання за місяць	68 700	81 300
2.	Загальна сума податкового кредиту за місяць	8350	10 20

Практична ситуація 4. Визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету за вересень п.р ТОВ «Шанс», за такими даними:

- залишок телевізорів у магазині на 01.09 поточного року – 10 штук за ціною придбання з ПДВ 12 000 грн.;
- протягом вересня закупили ще 20 телевізорів цієї самої моделі за ціною 13 500 грн.;
- у вересні всі 30 телевізорів реалізували з торговельною націнкою 25%.

Практична ситуація 5. Визначити суму ПДВ до сплати до бюджету, якщо ТОВ «Шанс» протягом місяця реалізувало такі основні засоби:

1.Комп'ютер:

- балансова вартість – 8 тис. грн.;
- ціна реалізації – 6 тис. грн.;

2. Обладнання:

- балансова вартість – 12 тис. грн.;
- ціна реалізації – 15 тис. грн.

Практична ситуація 6. Скласти податкову накладну № 88 від 30.01 поточного року.

Продавець: ПФ «Мрія», індивідуальний податковий номер 0186997245, номер свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ 00331264. Місцезнаходження: м. Херсон, вул. 3-я Східна, буд. 3, тел. 55-11-43.

Покупець: ТОВ «Шанс», індивідуальний податковий номер 0177622345, номер свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ 00216455. Місцезнаходження: м. Херсон, вул. Паровозна, буд. 8, тел. 48-32-56.

Форма розрахунків – оплата з поточного рахунку. Номенклатура постачання товарів:

- цукор-пісок – 300 кг за ціною 13,30 грн за 1 кг;
- карамель «Барбарис» – 50 кг за ціною 25,90 грн за 1 кг;
- макаронні вироби – 100 кг за ціною 16,60 грн за 1 кг.

Практична ситуація 7. Скласти податкову накладну № 33 від поточного року на торговельну виручку в сумі 840 грн., яку ТОВ «Шанс» здало до вечірньої каси банку.

На підставі умови завдання виписати податкову накладну. У колонці «Покупець» записати «Кінцевий споживач».

Практична ситуація 8. Внести складені податкові накладні № 88 та № 33 до Реєстру отриманих та виданих податкових накладних ТОВ «Шанс» за кожним його розділом за січень поточного року.

Практична ситуація 9. Скласти податкову декларацію з ПДВ ТОВ «Шанс» за січень

поточного року.

Декларацію з ПДВ ТОВ «Шанс» за січень поточного року скласти за даними I та II розділів Реєстру податкових накладних.

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: непрямі податки, податок на додану вартість, податкове зобов'язання, податковий кредит, бюджетне відшкодування, податкова накладна, податкова декларація.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- платники ПДВ, реєстрація осіб як платників ПДВ;
- об'єкт оподаткування, особливості визначення бази оподаткування;
- система пільг щодо ПДВ;
- податковий кредит та податкове зобов'язання;
- особливості здійснення податкового відшкодування ПДВ;
- особливості ПДВ при здійсненні імпорتنих та експортних операцій.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 1

Виконання завдання оформити у вигляді табл. 5.3

Таблиця 5.3

Операції ТОВ «Шанс» за вересень п. р.

№ з/п	Назва проведеної операції	Включити до об'єкта оподаткування	Не включати до об'єкта оподаткування
1			
2			
і т.д.			

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 2,3,4,5

Суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, визначають як різницю між загальною сумою податкових зобов'язань, що виникають у зв'язку з продажем продукції протягом звітного періоду, і сумою податкового кредиту, що виникає за придбаними товарами і послугами, які використали для виробництва продукції:

$$\Sigma \text{ПДВ} = \text{ПЗ} - \text{ПК},$$

де ПЗ – податкове зобов'язання,

ПК – податковий кредит.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 6

На підставі умови завдання виписати податкову накладну.

Обсяг постачання (базу оподаткування) визначити шляхом множення оптової ціни та кількості реалізованої продукції за кожним видом.

ПДВ становить 20% загальної суми продажу всіх товарів без ПДВ.

Оптову ціну за 1 кг зазначено без ПДВ.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 7,8

Дані податкової накладної № 88 записати до окремого рядка II розділу Реєстру «Отримані податкові накладні». Дані податкової накладної № 33 записати до окремого рядка I розділу Реєстру «Видані податкові накладні». Після цього визначити підсумок за січень за кожним розділом Реєстру податкових накладних (шляхом додавання зазначених сум).

Семінарське заняття 6
Тема 6. Акцизний податок

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1 Історія введення акцизного податку в Україні.
- 6.2 Акцизний податок в системі інших непрямих податків.
- 6.3 Платники акцизного податку.
- 6.4 Об'єкти і база оподаткування акцизним податком. Підакцизні товари та ставки податку.
- 6.5 Порядок обчислення та строки сплати акцизного податку.
- 6.6 Складання та подання декларації з акцизного податку.
- 6.7 Контроль за сплатою акцизного податку.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Акцизний податок – це непрямий податок ...
- а) на окремі товари, визначені законом як підакцизні;
 - б) який включається до ціни товарів (робіт, послуг);
 - в) на високорентабельні товари.
 - г) усі відповіді є правильними.
- ...
10. Акцизний податок підприємства сплачують ...
- а) протягом 10 календарних днів після закінчення встановленого граничного терміну подання акцизної декларації;
 - б) щодаки;
 - в) не пізніше 5-го числа наступного за звітним місяця;
 - г) під час подання митної декларації.

Практична ситуація 1. Визначити суму акцизного податку від реалізації алкогольних виробів вітчизняного виробництва, що належить сплаті до бюджету.

Найменування та обсяг виробів відображений у табл. 6.1

Таблиця 6.1

Вихідні дані для визначення суми податку від реалізації алкогольних виробів

№ з/п	Найменування алкогольних напоїв	Обсяг реалізації (пляшок)	Ємність 1 пляшки, л
1.	Горілка «Українська», 40% спирту	500	0,5
2.	Горілка «5 капель», 45% спирту	300	0,75
3.	Лікер «Вишневий», 21% спирту	300	0,5
4.	Лікер «Лимонний», 24% спирту	240	0,5
5.	Вино виноградне натуральне	100	0,75
6.	Вермут	250	0,5
7.	Слабоалкогольний напій, 9% спирту	160	0,35

Практична ситуація 2. Визначити суму акцизного податку, яку підприємство – виробник алкогольних напоїв має сплатити до бюджету.

Виробниче підприємство «Шанс» в лютому поточного року виробило 5000 пляшок горілки із вмістом спирту 42% (місткість 1 пляшки – 0,75 л) і 3500 пляшок вермуту (місткість 1 пляшки – 0,5 л).

У лютому поточного року реалізували 4800 пляшок горілки і 2900 пляшок вермуту.

Практична ситуація 3. Визначити суми акцизного податку до сплати до бюджету.

Вихідні дані для розрахунку суми акцизного податку розміщені у табл. 6.2.

Таблиця 6.2

Вихідні дані для розрахунку суми акцизного податку

№ з/п	Найменування тютюнових виробів	Одиниця виміру	Обсяг реалізації
1.	Сигари	кг	450
2.	Сигарили	кг	200
3.	Сигарети з фільтром	тис. шт.	19 500
4.	Сигарети без фільтру	тис. шт.	26 300
5.	Тютюн для паління	кг	40
6.	Тютюн для жування	кг	20

Практична ситуація 4, 5, 6. Визначити суму фінансових санкцій за порушення податкового законодавства з питань акцизного податку. Дані для розрахунку відображенні у табл. 6.3.

Таблиця 6.3

Вихідні дані для визначення суми фінансових санкцій за порушення податкового законодавства з питань акцизного податку

№ з/п	Вихідні дані	Завдання 5	Завдання 6	Завдання 7
1.	Сума нарахованого і перерахованого акцизного податку за березень, грн.	15 650,00	1896,00	8569,00
2.	Строк сплати акцизного податку	30.04 п. р.	30.04 п. р.	30.04 п. р.
3.	Річна облікова ставка НБУ, %	15,5	15,5	15,5
4.	Дата перерахування акцизного податку	15.05	18.06	27.09

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: акцизний податок, база оподаткування, підакцизні товари, об'єкт оподаткування, фінансова санкція, декларація.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- платники акцизного податку та база оподаткування;
- структура акцизного податку;
- маркування підакцизних товарів;
- особливості сплати акцизів до бюджету України.;
- складання та подання декларації з акцизного податку.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1,2

Під час визначення суми акцизного податку щодо вітчизняних алкогольних напоїв беруть до уваги:

- 1) ставку акцизного податку за 1 л алкогольного напою;
- 2) обсяг реалізації алкогольних напоїв у літрах.

Примітка. Ставки акцизного податку застосовувати згідно з чинним законодавством.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 3,4

Під час визначення суми акцизного податку за вітчизняними тютюновими виробами

зважають на:

- 1) ставку акцизного податку за одиницю виробу;
- 2) обсяг реалізації тютюнових виробів.

Примітка. Ставки акцизного податку застосовувати згідно з чинним законодавством.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 5,6,7

Щоб нарахувати суму фінансових санкцій за порушення податкового законодавства, скористатися статтями 120, 123, 129–131 Податкового кодексу України.

Семінарське заняття 7

Тема 7. Екологічний податок

Питання для усного опитування та дискусії

- 7.1. Поняття екологічного податку та мета його встановлення.
- 7.2. Платники екологічного податку.
- 7.3. Об'єкт та база оподаткування екологічним податком.
- 7.4. Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.
- 7.5. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах.
- 7.6. Ставки податку за утворення та тимчасове зберігання радіоактивних відходів.
- 7.7. Порядок обчислення екологічного податку.
- 7.8. Порядок подання податкової звітності та сплати податку.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Розмір екологічного податку залежить від:

- а) обсягу випуску продукції;
- б) обсягу реалізації продукції;
- в) прибутку;
- г) виду забруднення.

...

10. Екологічний податок сплачують ...

- а) не пізніше за 20-те число наступного за звітним місяця;
- б) не пізніше за 30-те число наступного за звітним місяця;
- в) протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу;
- г) протягом 10 календарних днів після спливу граничного терміну подання декларації.

Практична ситуація 1, 2. Визначити суму екологічного податку за I квартал.

Вихідні дані подано у табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Вихідні дані для визначення суми екологічного податку

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця Виміру	Завдання 1	Завдання 2
1	АТП, розташоване в районному центрі, має дозвіл на розміщення відходів. У I кварталі поточного року: — вивезли помірно небезпечні відходи на звалище (розміщене в межах населеного пункту), яке не забезпечує повного виключення забруднення атмосферного повітря; — скинули нафтопродукти у водні об'єкти	т т	2,7 0,5	3,4 0,8

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: екологічний податок, ставка, об'єкт оподаткування, радіоактивні відходи, викиди у повітря, звітність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- платники екологічного податку та база оподаткування;
- ставки екологічного податку;
- порядок подання податкової звітності та сплати екологічного податку.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1,2

Визначаючи суму екологічного податку за I квартал поточного року, враховують:

- 1) обсяг забруднюючих речовин, що їх вивозять на звалище або скидають у водні об'єкти;
- 2) ставки податку;
- 3) встановлені коефіцієнти до ставок податку.

Семінарське заняття 8

Тема 8. Рентна плата

Питання для усного опитування та дискусії

- 8.1 Рентна плата за користуванням надрами для видобування корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставки.
- 8.2 Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин: платники, об'єкт оподаткування, ставки.
- 8.3 Рентна плата за користуванням радіочастотним ресурсом України. Порядок нарахування податкових зобов'язань з рентної плати.
- 8.4 Рентна плата за спеціальне використання води: об'єкт оподаткування, ставки, порядок нарахування податкових зобов'язань.
- 8.5 Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів: платники, об'єкт оподаткування, ставки.
- 8.6 Подання декларації і строки сплати рентної плати.
- 8.7. Контроль за правильністю, своєчасністю і повнотою справляння рентної плати.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Що є основою для встановлення плати за ресурси?

- а) державна власність на ресурси;
- б) обмежена кількість ресурсів;
- в) розмір шкоди, яку заподіюють природним ресурсам;
- г) світовий досвід.

...

10. Податкову декларацію з рентної плати за спеціальне використання води подають до податкової інспекції

- а) щомісяця, не пізніше за 20-те число наступного місяця за звітним;
- б) щокварталу, не пізніше за 30-те число місяця наступного за звітним кварталом;
- в) протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу;
- г) протягом 10 календарних днів після спливу граничного терміну подання податкової декларації.

Практична ситуація 1, 2. Визначити рентну плату за спеціальне використання води.

Вихідні дані для розрахунку рентної плати за спеціальне використання води подано у табл. 8.1

Таблиця 8.1

Вихідні дані для визначення суми плати за спеціальне використання води

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 1	Завдання 2
1.	Підприємству на I квартал поточного року затверджено ліміт використання води	м ³	190	250
2.	Фактично використано	м ³	210	265
3.	Норматив плати за 100 м ³	грн.	74,67	74,67

Практична ситуація 3. Розрахувати суму, яку має сплатити до бюджету лісокомбінат за заготівлю деревини, за допомогою шкали ставок сплати, встановлених ПК.

Лісокомбінат заготовив середню ділову деревину:

- ялину в Івано-Франківській області (другий пояс) у розмірі 132 м³;
- вербу як неосновну породу (дров'яну) – 89 м³ у Хмельницькій області (перший пояс).

Практична ситуація 4. Розрахувати суму рентної плати меблевої фабрики до державного бюджету за заготівлю деревини за допомогою шкали ставок сплати, встановлених ПК.

Меблева фабрика заготовила велику ділову деревину:

- сосни в Херсонській області в обсязі 150 м³;
- ялини у Львівській області в обсязі 130 м³.

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: рентна плата, надра, лісові ресурси, водні ресурси, радіочастотний ресурс, нафта та нафтопродукти, декларація, контроль.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- платники, об'єкти, база та ставки плати (зборів) за ресурси та послуги;
- вплив плати за ресурси на їх економічне та раціональне використання;
- особливості нарахування рентних платежів;
- декларація та строки сплати рентної плати.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 1,2

Суму плати за спеціальне використання води визначають на підставі:

- 1) обсягу використаної води;
- 2) нормативу плати за 100 м³ води.

За понадлімітне використання води плату справляють у п'ятикратному розмірі нормативу.

Методичні рекомендації до практичних ситуацій 3,4

Під час визначення суми плати за спеціальне використання лісових ресурсів ліси розподіляють за поясами залежно від областей України, розрядами і видами деревини. Ставки рентної плати за 1 м деревини визначенні ст.256.3 ПКУ.

Семінарське заняття 9

Тема 9. Мито

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1 Мито як джерело доходів бюджету і як засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
- 9.2 Митна політика та її цілі.
- 9.3 Платники, об'єкти оподаткування.
- 9.4 Поняття митної вартості товарів та методи її визначення.
- 9.5 Види митних та процентних ставок.
- 9.6 Відстрочка у сплаті мита та порядок її надання.
- 9.7 Порядок визначення, перерахування суми мит на рахунки митних органів.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Мито – це

- а) непрямий податок на окремі товари;
- б) непрямий податок, який справляють із товарів, що їх переміщують через митний кордон України;
- в) податок на споживання;
- г) непрямий податок, який включають до ціни товарів (робіт, послуг).

...

10. Державна митна політика – це

- а) діяльність держави у сфері встановлення, регулювання та організації справляння податків до централізованих фондів за митні процедури;
- б) діяльність держави у сфері організації справляння податків до централізованих фондів, розвитку економіки України та її інтеграції до світової;
- в) система принципів і напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів і забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової;
- г) система організації роботи на митницях.

Практична ситуація 1. Визначити суми ввізного мита до сплати.

Підприємство ТОВ «Шанс» ввезло з Німеччини на митну територію України такі види товарів (табл. 9.1).

Таблиця 9.1

Вихідні дані для розрахунку суми ввізного мита

№ з/п	Найменування товарів	Одиниця виміру	Кількість
1	Сигари	Тис. шт	200
2	Сигарети з фільтром (1 пачка – 20 шт.)	пач.	10 000
3	Тютюн для жування	кг	100

Практична ситуація 2. Визначити суму акцизного податку, мита.

Підприємство «Шанс» ввезло з Німеччини новий легковий автомобіль «Опель» з об'ємом циліндра двигуна 1800 см³.

Митна вартість автомобіля – 10 тис. євро.

Ставка акцизного податку – 0,15 євро за 1 см³ об'єму циліндра двигуна.

Митний збір – 0,2% митної вартості товару. Ставка мита – 10% митної вартості автомобіля. Курс НБУ – 32,50 грн. за 1 євро.

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: мито, митна політика, митні органи, митна вартість, митні, процентні ставки.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- поняття та методи визначення митної вартості товарів;
- види мит, ставки мита;
- справляння мита та порядок його перерахування до бюджету;
- пільги, порядок розрахунку та сплати мита.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 1

Суму мита визначають виходячи з:

- 1) обсягу ввезених підакцизних товарів;
- 2) ставок ввізного мита.

Примітка. Ставки ввізного мита застосовувати згідно із чинним законодавством.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 2

Під час розмитнення ввезених на територію України підакцизних товарів згідно з чинним законодавством необхідно сплатити такі податки:

1. Акцизний податок.
2. Мито.
3. ПДВ у розмірі 20% митної вартості товарів, включаючи суму акцизного податку і мита.
4. Митні збори.

Семінарське заняття 10

Тема 10. Податок на майно

Питання для усного опитування та дискусії

- 10.1 Поняття та склад податку на майно.
- 10.2 Сутність податку на нерухоме майно, відмінного від земельної ділянки: платники, об'єкт та база оподаткування.
- 10.3 Порядок нарахування, сплати сум податку. Пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінного від земельної ділянки.
- 10.4 Платники, об'єкт та база оподаткування транспортним податком. Порядок його нарахування та сплати.
- 10.5 Плата за землю: платники, об'єкт, база оподаткування, термін сплати.
- 10.6 Диференціація ставок земельного податку. Земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. *Об'єктом оподаткування податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є:*
 - а) житлова площа об'єкта житлової нерухомості;
 - б) об'єкти житлової нерухомості, що перебувають у власності держави;
 - в) будівлі дитячих будинків сімейного типу;
 - г) гуртожитки.
- ...
10. *Транспортний податок – це:*
 - а) загальнодержавний платіж, що справляють із власників легкових автомобілів;
 - б) обов'язковий платіж, що справляють із власників легкових автомобілів;
 - в) обов'язковий платіж, що справляють із власників вантажних автомобілів;

г) загальнодержавний платіж, що справлять із власників вантажних автомобілів.

Практична ситуація 1, 2. Визначити суму податку на нерухоме майно. Назвати строк сплати податку на нерухоме майно до місцевого бюджету (табл. 10.1).

Таблиця 10.1

Вихідні дані для визначення суми податку на нерухоме майно

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 1	Завдання 2
1.	Загальна площа приватизованих квартир фізичної особи	м ²	150	200
2.	Ставка податку для об'єктів житлової нерухомості	% мінімальної заробітної плати, встановлений на 01.01 п. р.	1	1,3

Практична ситуація 3, 4. Визначити суму податку на нерухоме майно, що має сплатити фізична особа до місцевого бюджету (табл. 10.2).

Таблиця 10.2

Вихідні дані для визначення суми податку на нерухоме майно

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 3	Завдання 4
1.	У власності фізичної особи є: – дві приватизовані квартири, загальна площа;	м ²	142	126
	– житловий будинок, загальна площа;	м ²	288	300
	– нежитлова нерухомість, загальна площа	м ²	25	80
2.	Ставки податку: – для об'єктів житлової нерухомості;	%	1,2	1,2
	– для об'єкта нежитлової нерухомості	%	1,3	1,4

Практична ситуація 5, 6. Визначити суму податку на нерухоме майно, що має сплатити юридична особа до місцевого бюджету. Назвати строк сплати податку (табл.10.3).

Таблиця 10.3

Вихідні дані для визначення суми податку на нерухоме майно

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 5	Завдання 6
1.	На балансі юридичної особи є: – житловий будинок, загальна площа;	м ²	1500	1800
2.	– гуртожиток, загальна площа;	м ²	720	540
	виробничі корпуси	м ²	490	760

Практична ситуація 7, 8. Визначити суму плати за землю на рік і кожен місяць, що підлягає сплаті до місцевого бюджету (табл. 10.4).

Таблиця 10.4

Вихідні дані для визначення суми плати за землю

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 7	Завдання 8
1.	Заготівельне підприємство на початок поточного року має у користуванні земельну ділянку сільськогосподарського призначення, площа	га	100	80
2.	Грошова оцінка 1 га землі	грн.	6000	5800

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: майно, транспортний податок, податок на землю, нерухоме майно, земельна ділянка, оподаткування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- роль оподаткування майна в доходах місцевих бюджетів;
- порядок нарахування, сплати сум податку на нерухоме майно, відмінного від земельної ділянки;
- транспортний податок, порядок його нарахування та сплати;
- плата за землю: платники, об'єкт, база оподаткування, термін сплати.
- світовий досвід оподаткування нерухомості, майна і землі.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 1,2,3,4, 5,6

Щоб визначити суму податку на нерухоме майно, яку потрібно сплатити до місцевого бюджету, застосовують:

- 1) базу оподаткування;
- 2) ставку податку.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 7,8

Суму плати за землю на рік визначають на підставі:

- 1) грошової оцінки земельної ділянки;
- 2) ставки податку.

Ставку податку встановлює чинне законодавство.

Семінарське заняття 11

Тема 11.Спрощена система оподаткування, обліку та звітності

Питання для усного опитування та дискусії

- 11.1 Особливості спрощеної системи оподаткування.
- 11.2 Порядок обрання або переходу на спрощену систему оподаткування.
- 11.3 Групи платників єдиного податку та порядок визначення їх доходів.
- 11.4 Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.
- 11.5 Ведення обліку та складання звітності платниками єдиного податку.
- 11.6 Порядок реєстрації платників єдиного податку та її анулювання .
- 11.7 Відповідальність платника єдиного податку.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Які юридичні особи можуть бути платниками єдиного податку?

- а) суб'єкти підприємницької діяльності, у яких середньооблікова чисельність працюючих за рік не перевищує 10 осіб, а обсяг виручки не перевищує 500 тис. грн.
- б) підприємства, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 50 осіб, а обсяг виручки не перевищує 500 тис. грн.
- в) підприємства, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не обмежена, а обсяг виручки не перевищує 5 млн. грн.
- г) підприємства, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 50 осіб, а обсяг виручки перевищує 1 млн. грн.

...

10. Максимальна кількість найманих працівників для фізичних осіб – платників єдиного податку другої групи становить ... осіб.

- а) 5;
- б) 10;
- в) 50;
- г) правильної відповіді немає.

Практична ситуація 1. Визначити групу єдиного податку і суму єдиного податку на листопад поточного року на підставі даних:

- 1. Приватний підприємець Сидоренко С. П. займається такими видами діяльності:
 - роздрібна торгівля галантерейними товарами – ставка єдиного податку – 18%;
 - ремонт галантерейних товарів – ставка єдиного податку – 16%.
- 2. Приватний підприємець використовує працю двох найманих працівників.
- 3. Назвати строк сплати єдиного податку.

Практична ситуація 2. Визначити суму єдиного податку на місяць для приватного підприємця. Назвати групу платників єдиного податку, до якої він належить, і строк сплати єдиного податку.

Бондаренко С. П. як суб'єкт підприємницької діяльності торгує на ринку парфумерними товарами. Праця найманих працівників – не використовується. Ставка єдиного податку – 10%.

Практична ситуація 3. Визначити:

- суму єдиного податку на місяць для приватного підприємця;
- суму утриманих податків із нарахованої зарплати найманим працівникам;
- суму зарплати до виплати кожному найманому працівникові на підставі даних:

Приватний підприємець Аверченко Г. М. займається роздрібною торгівлею непродовольчими товарами. Використовує працю двох найманих працівників. Ставка єдиного податку на місяць для цього виду діяльності – 18%.

За місяць нарахував зарплату: одному працівникові – 6300 грн, другому – 4500 грн. Документи на ПСП подано.

Практична ситуація 4,5. Визначити суму єдиного податку на рік і кожен квартал для виробника продукції рослинництва (табл. 11.1).

Таблиця 11.1

Вихідні дані для визначення суму єдиного податку

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 4	Завдання 5
1.	Загальна площа земельної ділянки	га	200	350
2.	Грошова оцінка 1 га земельної ділянки	грн.	6000	8000

3.	Ставка єдиного податку за 1 га земельної ділянки у % грошової оцінки землі	%	0,95	0,95
----	--	---	------	------

Практична ситуація 6,7. Визначити суму єдиного податку на рік і кожен квартал для товаровиробника, який займається виноградарством (табл.11.2).

Таблиця 11.2

Вихідні дані для визначення суму єдиного податку

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 6	Завдання 7
1.	Загальна площа земельної ділянки	га	100	200
2.	Грошова оцінка 1 га земельної ділянки	грн.	6500	5000
3.	Ставка податку за 1 га земельної ділянки у % грошової оцінки землі	%	0,57	0,57

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: єдиний податок, групи платників, платники 1, 2 3, 4 груп, обсяг доходів, наймані працівники, вид діяльності, ставка, звітність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- елементи оподаткування спрощеної системи;
- використання ставки єдиного податку для юридичних та фізичних осіб;
- переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування;
- ведення обліку та складання звітності платниками єдиного податку.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 1,2,3,4,5,6,7

Ставку єдиного податку на місяць визначають на підставі статті 291 ПК. Під час визначення суми єдиного податку на місяць слід брати до уваги встановлену ставку податку і розмір мінімальної зарплати, встановленої законом на 01.01 поточного року.

Семінарське заняття 12

Тема 12. Місцеві збори

Питання для усного опитування та дискусії

12.1 Туристичний збір: поняття, платники, ставки, база справляння.

12.2 Порядок сплати туристичного збору.

12.3 Збір за місце для паркування транспортних засобів: платники, об'єкт і база оподаткування.

12.4 Порядок обчислення та строки сплати збору.

Аудиторна письмова робота

Виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань та практичних ситуацій з питань теми заняття

Завдання 1. Дайте правильну відповідь на тестові питання

1. Платниками туристичного збору є

- а) громадяни України, іноземці, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці;
- б) громадяни, які постійно мешкають на цій території;
- в) громадяни, які прибули у відрядження;

г) ветерани війни.

...

10. Збір за місця для паркування транспортних засобів – це

- а) загальнодержавний платіж, що справляють із суб'єктів підприємницької діяльності за організацію паркування транспортних засобів;
- б) обов'язковий платіж, що справляють із суб'єктів підприємницької діяльності за організацію паркування транспортних засобів;
- в) обов'язковий платіж, що справляють із суб'єктів підприємницької діяльності за організацію та провадження діяльності з паркування транспортних засобів на спеціально відведених місцях.
- г) правильної відповіді немає.

Практична ситуація 1,2. Визначити суму збору за місця для паркування транспортних засобів за III квартал поточного року (табл. 12.1).

Вказати термін сплати збору до місцевого бюджету.

Таблиця 12.1

Вихідні дані для визначення суми збору за місця для паркування транспортних засобів

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 1	Завдання 2
1.	Загальна площа земельної ділянки, відведеної для паркування транспортних засобів	м ²	250	300
2.	Ставка податку за кожен день паркування, у % мінімальної зарплати, встановленої на 01.01 п. р.	%	0,04	0,01

Практична ситуація 3, 4. Визначити суму туристичного збору за III квартал поточного року (табл.12.2).

Вказати термін сплати туристичного збору до місцевого бюджету.

Таблиця 12.2

Вихідні дані для визначення суми туристичного збору

№ з/п	Вихідні дані	Одиниця виміру	Завдання 3	Завдання 4
1.	Вартість послуг проживання у готелі (з ПДВ) за квартал	грн.	237 200	246 000
2.	Ставка збору у % вартості послуг проживання у готелі (без ПДВ)	%	0,8	1,0

Методичні вказівки:

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: місцеві збори, туристичний збір, транспортний засіб, збір за місця для паркування транспортних засобів.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми здобувачу вищої освіти варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- платники туристичного збору та база оподаткування;
- особливості справляння туристичного збору;

- порядок обчислення та строки сплати збору за місце для паркування транспортних засобів.

Методичні рекомендації до практичної ситуації 1,2,3,4

За порушення податкового законодавства (заниження суми збору за місця для паркування транспортних засобів) нараховують такі фінансові санкції:

- 1) штраф за заниження суми збору – 25% заниженої суми;
- 2) штраф за несвоєчасну сплату в розмірі:
 - 10% заниженої суми збору в разі прострочення платежу до 30 календарних днів;
 - 20% заниженої суми збору в разі прострочення платежу понад 30 календарних днів;
- 3) пеню за прострочення платежу.

1.4. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни «Податкова система». Виконання самостійної роботи дозволяє здобувачам вищої освіти розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички у податковій системі.

Самостійна робота із навчальної дисципліни «Податкова система» складається з двох окремих завдань: письмових робіт по 12 темах та одного індивідуального завдання. Письмова робота та індивідуальне завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

Здобувачі вищої освіти виконують письмову роботу та індивідуальне завдання самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру.

Форма контролю – перевірка письмових робіт та заслуховування доповіді за темою реферативної роботи. Питання письмової роботи виносяться на підсумковий семестровий контроль.

1.4.1. Тематики та завдання для виконання самостійної роботи

Тема 1. Теоретичні основи податкової системи

Питання для самостійної роботи

1. Дослідити загальні та приватні теорії оподаткування, виокремити їх переваги та недоліки.
2. Розкрити суть поняття «податкові системи інших держав» та надати їх порівняльну характеристику.
3. Розглянути структуру податків.
4. Дослідити розвиток різних форм оподаткування у зарубіжних країнах.
5. З'ясувати, у чому проявляються особливості податкової політики в період формування ринкових відносин.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати практичні ситуації.

Практична ситуація 1. Дослідіть загальні та приватні теорії оподаткування, виокреміть їх переваги та недоліки.

Практична ситуація 2. Охарактеризуйте податкові системи інших країн та надайте порівняльну характеристику їм.

Практична ситуація 3. Складіть порівняльну таблицю України і інших країн за місцем в рейтингу Doing Business опублікованому Світовим Банком за податковою складовою (для порівняння взяти 10 країн). На основі даного порівняння зробити короткі висновки про рівень розвитку вітчизняної податкової системи (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Порівняльна таблиця України і інших країн за місцем в рейтингу Doing Business опублікованому Світовим Банком за податковою складовою

Рік	Час для сплати податкових платежів	Кількість платежів на рік	Сукупна податкова ставка	Місце України серед інших країн світу за рівнем розвитку податкової системи

Практична ситуація 4. Визначте основні фактори, які впливають на формування податкової політики України на сучасному етапі. Зробіть висновок про відповідність податкової політики економічній ситуації в країні та базовим критеріям реалізації податкової політики.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте загальні та приватні теорії оподаткування, назвіть їх переваги та недоліки.
2. У чому полягає суть податкової політики зарубіжних країн та її особливостей?
3. Назвіть види податків зарубіжних країн?
4. У чому проявляється особливості порядку нарахування та сплати податків у різних країнах світу?
5. Дайте визначення податкового права в різних країнах та його особливостей?
6. Назвіть методи розрахунку об'єктів оподаткування та його складові?
7. Які є пільги щодо податків і у чім полягає методика їх застосування?
8. Назвіть склад податкової звітності у зарубіжних країнах та права податкових органів?
9. Які фактори впливають на побудову податкової політики?

Тема 2. Сутність і види податків

Питання для самостійної роботи

1. Дослідити історію виникнення та еволюцію розвитку податків.
2. Розглянути етапи зародження держави і податків.
3. Охарактеризувати історичний розвиток форм оподаткування.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Що з переліченого є однією з головних передумов виникнення податків?

- а) зростання обсягів виробництва;
- б) зміна економічних відносин;
- в) зміна форми власності;
- г) перехід від натурального господарства до грошового;
- д) зародження і формування інституту держави.

2. Хто з економістів вперше розкрив поняття «податок»?

- а) А. Лаффер;
- б) А. Сміт;
- в) А. Пігу;
- г) Е. Сажс.

3. Соціально-економічний характер податку проявляється:

- а) в існуванні податку тільки як фіскального інструменту формування доходної частини бюджету;

- б) в існуванні податку тільки як інструменту регулювання вартісних пропорцій розподілу валового внутрішнього продукту (ВВП);
 в) в існуванні податку тільки як інструменту формування витратної частини бюджету;
 г) в одночасному існуванні податку як фіскального інструменту формування доходної частини бюджету і як інструменту регулювання вартісних пропорцій розподілу валового внутрішнього продукту (ВВП).

4. Які з перелічених ознак не є характерними для податків?

- а) не мають чіткого цільового призначення;
 б) односторонній рух фінансових ресурсів;
 в) призначені для фінансування визначених дій;
 г) всі перелічені ознаки не є характерними.

5. Податок як фінансову економічну категорію характеризують такі ознаки:

- а) має чітке цільове призначення;
 б) має односторонній характер встановлення;
 в) сплата породжує зустрічне зобов'язання держави вчиняти будь-які дії на користь конкретного платника;
 г) всі перелічені ознаки є характерними для податку.

6. В якому нормативно-законодавчому акті вказані принципи, на яких ґрунтується податкове законодавство України?

- а) в Законі України «Про державну податкову службу в Україні»;
 б) в Податковому кодексі України;
 в) в НПС(Б)О 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;
 г) в Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні».

Практична ситуація 1. Охарактеризуйте етапи виникнення податків та відобразіть їх послідовність у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Етапи розвитку та виникнення податків

Назва етапу	Характеристика, основні

Практична ситуація 2. Складіть порівняльну таблицю, використовуючи літературні та інформаційні джерела (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Історичні періоди розвитку оподаткування та їх характерні особливості

Історичні періоди	Стародавні держави	Середньовічна Європа	Класичний капіталістичний період	Сучасний період розвинені держави
Спосіб виробництва				
Основні джерела доходів				
Основні напрями державних витрат				
Основні джерела фінансування				
Форми оподаткування				
Види податків				

Питання для самоконтролю

1. Вкажіть основні історичні періоди у розвитку оподаткування.
2. Охарактеризуйте економічну сутність податку.
3. Визначте відмінності між категоріями: збір, плата, внесок, податок.
4. Які основні ознаки характеризують категорію «податок»?
5. Який характер може мати податкове регулювання і в чому це проявляється?
6. Назвіть основні етапи зародження держави і податків.

Тема 3. Податок на прибуток підприємств

Питання для самостійної роботи

1. Розглянути суть прибуткового оподаткування та його значення у системі податків підприємства.
2. Надати загальну характеристику прибутку як об'єкта оподаткування
3. Охарактеризувати пільги з податку на прибуток, види пільг, їх направленість та регулююче призначення.
4. Вказати переваги та недоліки податку на прибуток.
5. Розглянути випадки звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Об'єктом оподаткування податком на прибуток є:

- а) балансовий прибуток;
- б) чистий прибуток;
- в) валовий дохід, зменшений на суму витрат та амортизаційних відрахувань;
- г) сума доходів, зменшена на собівартість реалізованих товарів та інших витрат.

2. Що означає поняття “податкові пільги”?:

- а) передбачене податковим законодавством звільнення платника податку від нарахування та сплати податку;
- б) передбачені податковим і митним законодавством звільнення платника податку від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору;
- в) розмір податкових нарахувань на одиницю виміру бази оподаткування;
- г) знижка

3. Як визначається прибуток, як об'єкт оподаткування податком на прибуток:

- а) Шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку на різниці, які виникають відповідно до положень ПКУ
- б) Різниця між доходами та витратами підприємства
- в) Різниця між виручкою від реалізації продукції та собівартістю реалізації
- г) Різниця між ціною продажу та ціною придбання

4. Визначити суму податку на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету, за такими даними:

- виручка від реалізації продукції з ПДВ – 300 тис. грн.;
- собівартість реалізованої продукції – 150 тис. грн.;
- інші витрати – 70 тис. грн.;

- а) 7,5 тис. грн.; в) 5,4 тис. грн.;
б) 30,0 тис. грн.; г) 20,0 тис. грн.

5. *Визначити суму податку на прибуток підприємств, що підлягає сплаті до бюджету, за такими даними:*

- доходи без ПДВ – 302 тис. грн.;
 - собівартість реалізованої продукції – 198 тис. грн.;
 - інші витрати – 74 тис. грн.;
 - авансові внески з податку на прибуток за попередній період – 4,5 тис. грн.:
- а) 90,0 тис. грн.; в) 0,9 тис. грн.;
б) 39,7 тис. грн.; г) 10,0 тис. грн.

6. *Звільняється від оподаткування прибуток:*

- а) нерезидентів;
б) підприємств та організацій, які засновані громадськими організаціями інвалідів, та є їх повною власністю;
в) отриманий від основної діяльності підприємств легкої промисловості

7. *Які кошти не звільняються від оподаткування при сплаті податку на прибуток:*

- а) кошти спільного інвестування;
б) кошти у вигляді внесків, які надходять до платників податку, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення;
в) кошти у вигляді прибутку від здійснення операцій з державними цінними паперами;
г) всі відповіді правильні

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає роль та значення податку на прибуток підприємства в системі оподаткування?
2. Охарактеризуйте основні переваги та недоліки податку на прибуток підприємств.
3. Хто є платниками податку на прибуток підприємств з числа резидентів?
4. Охарактеризуйте платників податку на прибуток підприємств з числа нерезидентів.
5. Надайте характеристику існуючим звільненням від оподаткування податком на прибуток підприємств.
6. Який порядок нарахування і сплати податку на прибуток підприємств?

Тема 4. Податок на доходи фізичних осіб

Питання для самостійної роботи

1. Розглянути систему оподаткування доходів фізичних осіб як форму індивідуального оподаткування.
2. Пояснити особливості нарахування та оподаткування окремих видів доходів:
 - від підприємницької діяльності за наявності та відсутності прав юридичної особи;
 - операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна;
 - отриманих платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна.
3. Надати інформацію про осіб, відповідальних за утримання (нарахування) та сплату податку до бюджету.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. *Об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб є:*

- а) операції з постачання товарів, послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України;
- б) прибуток із джерелом походження з України та за її межами;
- в) загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід;
- г) операції з реалізації вироблених на території України підакцизних товарів.

2. *Обов'язки платників податку:*

- а) сплачувати податки і збори у встановлені строки;
- б) представляти свої інтереси в контролюючих органах самостійно;
- в) безоплатно отримувати інформацію про податки та збори та нормативно-правові акти, що їх регулюють;
- г) користуватися податковими пільгами за наявності підстав.

3. *Вказати строки сплати податку на доходи фізичних осіб:*

- а) сплачується до бюджету під час виплати оподаткованого доходу;
- б) протягом 40 календарних днів після закінчення звітного кварталу;
- в) протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подання Податкового розрахунку
- г) протягом 30 календарних днів після закінчення звітного кварталу.

4. *Вказати документ, який подає податковому агенту платник ПДФО, що має право на застосування податкової соціальної пільги:*

- а) декларація;
- б) податкова накладна;
- в) заява встановленого зразка;
- г) всі відповіді правильні

5. *Хто відповідає за нарахування, утримання та сплату (перерахування) до бюджету податку з доходів у вигляді заробітної плати?*

- а) роботодавець;
- б) податковий агент;
- в) платник податку;
- г) контролюючі органи з питань оподаткування.

6. *Податковий агент – це:*

- а) особа, на яку покладають обов'язки з обчислення та перерахування податків до бюджету від імені та за рахунок коштів платника;
- б) особи, які ведуть облік платників податків;
- в) особи, які подають контролюючим органам звітність;
- г) особи, які надають консультації платникам податків.

Питання для самоконтролю

- 1. Розкрийте сутність, переваги та недоліки податку на доходи фізичних осіб.
- 2. Дайте визначення та охарактеризуйте склад загального оподаткованого доходу.
- 3. Яким чином оподатковуються доходи, отримані у не грошовій формі?
- 4. У чому специфіка оподаткування інших видів доходів платника (виграшів і призів, благодійної допомоги, іноземних доходів тощо)?
- 5. Які особливості оподаткування операцій з продажу об'єктів нерухомого майна?
- 6. Яким чином здійснюється оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна?
- 7. У чому особливості оподаткування доходу, отриманого в результаті прийняття у спадщину коштів, майна, майнових і немайнових прав?

Тема 5. Податок на додану вартість

Питання для самостійної роботи

1. Визначити основну роль, яку виконує податок на додану вартість у формуванні доходної частини бюджету
2. Дослідити операції, що не є об'єктом оподаткування.
3. Навести приклади видів операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою.
4. Розглянути особливості нарахування ПДВ при здійсненні імпорتنих та експортних операцій.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Звільнені від оподаткування податком на додану вартість:
 - а) операції з постачання продуктів дитячого харчування та товарів дитячого асортименту для немовлят за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;
 - б) операції з постачання товарів за договорами фінансового лізингу;
 - в) натуральні виплати у рахунок оплати праці фізичним особам, що перебувають у трудових відносинах із платником ПДВ;
 - г) операції з постачання товарів за договорами оперативного лізингу.
2. База оподаткування ПДВ по операціях резидентів з постачання товарів (послуг) на митній території України визначається виходячи з:
 - а) фактичної вартості операції;
 - б) середнього рівня регульованих або вільних цін на аналогічні товари;
 - в) торгової націнки (надбавки);
 - г) їх договірної (контрактної) вартості, але не нижче звичайних цін, з урахуванням загальнодержавних обов'язкових податків та зборів (крім ПДВ та акцизного податку на спирт етиловий).
3. Платник ПДВ повинен перерахувати у бюджет:
 - а) позитивну різницю між сумами податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ;
 - б) суму податкового зобов'язання з ПДВ;
 - в) від'ємну різницю між сумами податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ;
 - г) суму зазначену у податковій накладній.
4. Не є об'єктом оподаткування ПДВ операції з:
 - а) випуску і продажу акцій;
 - б) надання страхових послуг;
 - в) надання послуг з інкасації виручки, розрахунково-касового обслуговування.
 - г) усі відповіді є правильними.
5. Які з перелічених наданих послуг звільнені від оподаткування ПДВ?
 - а) ремонт шкіл, дошкільних установ, інтернатів, закладів охорони здоров'я (у сільській місцевості).
 - б) послуги освіти.
 - в) доставка пенсій і грошової допомоги населенню.
 - г) усі відповіді є правильними.

6. Нульову ставку оподаткування ПДВ застосовують до таких операцій:

- а) експорт товарів і супутніх такому експорту послуг;
- б) продаж (постачання) товарів (робіт, послуг) підприємствами роздрібною торгівлі, що розташовані на території України в зонах митного контролю (безмитних магазинах);
- в) надання транспортних послуг із перевезення пасажирів і вантажів за межами митного кордону України.
- г) усі відповіді є правильними.

Практична ситуація 1. Визначити, яку суму ПДВ необхідно сплатити до бюджету, якщо вартість придбаних товарів націнена на 20 %.

ТОВ «Конкорд» придбало від різних підприємств – платників ПДВ (податкові накладні зареєстровані у ЄРПН), такі товари:

- канцтовари – на суму 60000 грн. (з ПДВ);
- господарські товари – на суму 18000 грн. (з ПДВ);
- товари спеціального призначення для інвалідів за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України, – на суму 26000 грн. (без ПДВ).

Вищезазначені товари було поставлено:

- 10 % канцтоварів у Польщу;
- 50 % товарів спеціального призначення для інвалідів у Молдову;
- решта товару – поставлено на митній території України.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте переваги і недоліки податку на додану вартість.
2. Які господарські операції можуть виступати в якості об'єкту оподаткування податку на додану вартість?
3. Назвіть операції, які не можуть виступати в якості об'єкту оподаткування податку на додану вартість.
4. Які пільги існують при стягненні податку на додану вартість?
5. Назвіть умови застосування нульової ставки з податку на додану вартість.

Тема 6. Акцизний податок

Питання для самостійної роботи

1. Розглянути суть акцизного податку в системі інших непрямих податків та історію введення.
2. Дослідити специфіку оподаткування акцизним податком алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Платниками акцизного податку є:

- а) імпортери підакцизних товарів;
- б) експортери підакцизних товарів;
- в) покупці і продавці підакцизних товарів;
- г) тільки покупці підакцизних товарів.

2. Ставки акцизного податку встановлює:

- а) Президент України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Верховна Рада України;

г) Митна служба України.

3. Податкові ставки адвалорні та специфічні одночасно за акцизним податком встановлюються для таких підакцизних товарів:

- а) спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- б) нафтопродукти, скраплений газ; автомобілі, кузови до них, причеми та напівпричеми, мотоцикли;
- в) тютюнові вироби (сигарети без фільтру, цигарки, сигарети з фільтром);
- г) ювелірні вироби, хутро.

4. Акцизний податок з тютюнових виробів, вироблених на митній території України, сплачується в такі терміни:

- а) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за квартальний податковий період;
- б) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за місячний податковий період;
- в) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за місячний податковий період;
- г) не пізніше дати відвантаження готової продукції її власнику.

5. Акцизний податок із ввезених на митну територію України з підакцизних товарів (продукції), крім маркованих акцизними марками, сплачується:

- а) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за місячний податковий період;
- б) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за квартальний податковий період;
- в) при придбанні марок акцизного податку;
- г) до або в день подання митної декларації.

6. У разі ввезення маркованої акцизними марками підакцизної продукції на митну територію України акцизний податок сплачується:

- а) протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання декларації за місячний податковий період;
- б) при придбанні марок акцизного податку;
- в) при придбанні марок акцизного податку з доплатою (у разі потреби) на день подання митної декларації;
- г) до або в день подання митної декларації.

Практична ситуація 1. Визначити суму акцизного податку і податкового зобов'язання з ПДВ.

Одеський завод шампанських вин у березні 2017 р. продав за кордон 20000 пляшок шампанського (0,7 л) по 8 доларів США за пляшку. Своїм робітникам реалізував 1000 пляшок шампанського за собівартістю і 500 пляшок жінкам до свята – без оплати. Крім того, завод реалізував 15000 пляшок по 56 грн. (з ПДВ і акцизним податком) через магазин.

Визначити суму акцизного податку і податкового зобов'язання з ПДВ, якщо собівартість 1 пляшки шампанського – 41,00 грн., а курс НБУ за 1 дол. США становить 28,00 грн.

Примітки: ставки акцизного податку на спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво використати згідно п. 215.3.1 Податкового кодексу України.

Питання для самоконтролю

- 1. Хто є платниками акцизного податку?
- 2. На якій підставі визначають суму акцизного податку з вітчизняних підакцизних товарів?

3. Який порядок нарахування акцизного податку під час ввезення підакцизних товарів на митну територію України?
4. Які строки сплати акцизного податку в бюджет для алкогольних виробів?
5. Навіть порядок та особливості виробництва, зберігання, продажу марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

Тема 7. Екологічний податок

Питання для самостійної роботи

1. Розкрити мету та основні положення справляння екологічного податку.
2. Назвати особливості сплати екологічного податку платником при різних видах джерел забруднення.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Розмір екологічного податку залежить від:

- а) обсягу випуску продукції;
- б) обсягу реалізації продукції;
- в) прибутку;
- г) виду забруднення.

2. Не є платниками екологічного податку:

- а) суб'єкти господарювання, юридичні особи та інші підприємства, під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу здійснюються скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;
- б) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферу пересувними джерелами забруднення у разі використання ними палива;
- в) суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, які здійснюють поводження з радіоактивними відходами, що утворилися внаслідок Чорнобильської катастрофи, в частині діяльності, пов'язаної з такими відходами;
- г) юридичні і фізичні особи.

3. Які з перелічених податків відносяться до загальнодержавних:

- а) екологічний податок;
- б) туристичний збір;
- в) податок на майно;
- г) збір за місця для паркування транспортних засобів.

4. Існують наступні види джерел забруднення навколишнього природного середовища:

- а) стаціонарні та пересувні джерела забруднення;
- б) водні джерела забруднення;
- в) лісові джерела забруднення;
- г) ядерні джерела забруднення.

5. Що є об'єктом оподаткування екологічним податком?

- а) обсяги та види забруднювальних речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами та безпосередньо у водні об'єкти та ін.;
- б) прибуток екологічно небезпечних підприємств;
- в) вартість послуг із охорони довкілля;

г) витрати на утилізацію сміття.

6. За понадлімітні викиди забруднюючих речовин сплачують плату у розмірі:

- а) двократному;
- б) трикратному;
- в) п'ятикратному;
- г) десятикратному.

Практична ситуація 1. Визначити суму екологічного податку за звітний період

Підприємство «Металургійний комбінат «Дніпросталь» розташоване в басейні р. Дніпро. Протягом I кварталу поточного року підприємство здійснювало викиди стаціонарних джерел забруднення у таких об'ємах (т.):

- марганець та його сполуки - 4,90;
- нікель та його сполуки - 1,80;
- тверді речовини - 8,60;
- II клас небезпечності - 5,00.

2. Підприємство «Металургійний комбінат «Дніпросталь» розташоване в басейні р. Дніпро. Протягом II кварталу поточного року підприємство здійснювало скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти (т.):

- фосфати - 5,90;
- азот амонійний - 9,60;
- сульфати (скидають у ставок) - 8,10.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте сутність та мету запровадження екологічного податку.
2. Які існують види джерел забруднення навколишнього природного середовища?
3. Надайте характеристику порядку обчислення екологічного податку для різних джерел забруднення.
4. Як визначається ставка екологічного податку для забруднюючих речовин (сполук), на які не встановлено клас небезпечності та орієнтовно безпечний рівень впливу?
5. Розкрийте особливості сплати екологічного податку, якщо платник податку має кілька стаціонарних джерел забруднення або спеціально відведених для розміщення відходів місць чи об'єктів в межах одного та/або кількох населених пунктів (сіл, селищ або міст) або за їх межами.

Тема 8. Рентна плата

Питання для самостійної роботи

1. Вказати особливості рентних платежів.
2. Розглянути нарахування рентної плати за спеціальне використання води.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Хто є платниками рентної плати за спеціальне використання води?

- а) сільськогосподарські товаровиробники;
- б) водокористувачі, які використовують воду, отриману шляхом забору з водних об'єктів та для потреб гідроенергетики, водного транспорту і рибництва;
- в) фізичні та юридичні, які використовують воду;
- г) орендарі та інвестори, які використовують воду, отриману шляхом забору з водних об'єктів.

2. *Об'єктом оподаткування рентною платою за спеціальне використання води є:*

- а) фактичний обсяг води, який використовують водокористувачі, з урахуванням обсягу її втрат в системах водопостачання;
- б) фактично використані літри води;
- в) обсяг води;
- г) фактичні обсяги забору води з водних об'єктів за мінусом встановленого ліміту.

3. *Базовий податковий період для платників рентної плати дорівнює:*

- а) календарному тижню;
- б) календарному року;
- в) календарному місяцю;
- г) календарному кварталі.

4. *Що є об'єктом оподаткування рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів?*

- а) деревина, заготовлена в порядку рубок головного користування, другорядні лісові матеріали;
- б) вартість заготовленої деревини;
- в) виручка від реалізації лісових матеріалів ;
- г) витрати на заготівлю деревини та інших лісових матеріалів.

5. *Платниками рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин є:*

- а) фізичні особи, що видобувають корисні копалини;
- б) суб'єкти господарювання, що використовують у власній діяльності нафту і природний газ;
- в) суб'єкти господарювання, які набули права користування ділянкою надр на підставі отриманих спеціальних дозволів на користування надрами з метою провадження господарської діяльності з видобування корисних копалин;
- г) суб'єкти господарювання, які транспортують надра за межі України.

6. *Що є базою оподаткування рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин?*

- а) ринкова вартість видобутої сировини ;
- б) Вартість обсягів видобутих у податковому (звітному) періоді корисних копалин;
- в) Прибуток від реалізації корисних копалин;
- г) Кількість мінеральної сировини.

Питання для самоконтролю

- 1. Які ресурсні платежі об'єднує рентна плата?
- 2. Надайте характеристику рентної плати за спеціальне використання води.
- 3. Хто є платниками плати за спеціальне використання води?
- 4. На якій підставі визначають суму плати за спеціальне використання води?

Тема 9. Мито

Питання для самостійної роботи

- 1. Визначити роль мита як джерела доходів бюджету.
- 2. Розглянути поняття «митна політика» та її цілі.
- 3. Надати трактування термінології митної справи: митна територія, митний контроль, митна вартість, види переміщення через митний кордон, митна декларація, декларанти (у вигляді словника термінів).
- 4. Дослідити пільги для юридичних і фізичних осіб.
- 5. Звернути увагу на порядок надання відстрочок у сплаті мита.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. Ставки мита в Україні визначені у:

- а) Митному кодексі України;
- б) Законі України «Про митний тариф України»;
- в) Податковому Кодексі України;
- г) усі відповіді є правильними.

2. При визначенні митної вартості за ціною договору щодо товарів, які імпортуються, до неї включаються:

- а) витрати на страхування;
- б) фактичні витрати на транспортування, навантаження, розвантаження, перевантаження та страхування до пункту перетину митного кордону України;
- в) комісійна та брокерська винагорода;
- г) усі відповіді є правильними.

3. Яке мито нараховують на товари та інші предмети під час ввезення на митну територію України?

- а) вивізне;
- б) ввізне;
- в) спеціальне;
- г) антидемпінгове.

4. Що є підставою для сплати мита платником?

- а) податкова декларація платника;
- б) товарно-транспортні накладні;
- в) платіжне доручення;
- г) вантажна митна декларація.

5. Платниками мита є:

- а) фізичні особи, які здійснюють переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів ;
- б) юридичні особи, які здійснюють переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів;
- в) будь-які юридичні або фізичні особи, котрі здійснюють переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів, що підлягають митному оподаткуванню;
- г) будь-які юридичні або фізичні особи, що займаються підприємницькою діяльністю.

6. Яке мито використовують як засіб захисту українських виробників?

- а) вивізне;
- б) спеціальне;
- в) ввізне;
- г) антидемпінгове.

Практична ситуація 1. Визначити суму коштів, які сплачено громадянином на митниці.

Громадянин Шевченко С.І. 12 вересня поточного року ввозить в Україну новий автомобіль Honda, митна вартість якого становить 12000 доларів США. Об'єм циліндрів

двигуна внутрішнього згоряння з іскровим запалюванням та кривошипно-шатунним механізмом ввезеного автомобіля становить 1590 см3. Митне оформлення автомобіля здійснювалося поза місцем розташування митних органів у робочий час (2 працівника митниці, 3 години роботи). Ставка ввізного мита – 10%. Курс НБУ на момент подання документів становить 2600 грн. за 100 доларів США та 3120 грн. за 100 євро.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте сутність мита і його види за основними класифікаційними ознаками.
2. Хто здійснює митну політику в Україні? Які основні інструменти митної політики?
3. Назвіть платників мита та операції, що підлягають оподаткуванню митом.
4. Дайте визначення митної вартості.
5. Які методи визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію України, можуть застосовуватися?
6. Дайте характеристику основним методам визначення митної вартості товарів, що вивозяться з митної території України.

Тема 10. Податок на майно

Питання для самостійної роботи

1. Дослідити роль та значення майнового оподаткування. Надати характеристику його основних форм.
2. Розкрити сутність та значення плати за землю. Вказати форми плати за землю.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. До місцевих зборів, що стягуються на території України, належать:

- а) збір за паркування автотранспорту, збір за деякі види підприємницької діяльності, курортний збір;
- б) збір за місця для паркування автотранспорту, курортний збір;
- в) збір за паркування автотранспорту, туристичний збір, збір за розміщення об'єктів реклами;
- г) збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір.

2. Податок на майно складається з наступних складових:

- а) єдиний податок, податок на нерухоме майно, плати за землю;
- б) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортного податку, плата за землю;
- в) податок на нерухоме майно, податок за першу реєстрацію транспортного засобу, плата за землю;
- г) податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок, єдиний податок.

3. Плату за землю справляють у формі :

- а) внесків до бюджету;
- б) авансових платежів із земельного податку;
- в) орендної плати;
- г) плати за землю.

4. Об'єктом оподаткування платою за землю є:

- а) заповідники;

- б) сільськогосподарські угіддя територій, що зазнали радіоактивного забруднення;
- в) земельні ділянки, що перебувають у власності або користуванні;
- г) усі відповіді є правильними.

5. *Ставки земельного податку встановлені окремо для земель:*

- а) міст і сіл;
- б) сільськогосподарського призначення і земель населених пунктів;
- в) транспорту і промисловості;
- г) усі відповіді є правильними.

6. *Плату за землю юридичні особи сплачують:*

- а) щодня;
- б) щомісяця;
- в) щокварталу;
- г) один раз на рік.

Практична ситуація 1. Визначити розмір плати за землю та строки сплати до бюджету за попередній рік.

Орендар Кондратьєв В.А., як фізична особа підприємець, користується земельною ділянкою, яку орендував під пасовища 40 га (нормативна грошова оцінка – 5258,51грн/1га) і під багаторічні насадження – 120 га (нормативна грошова оцінка – 52756,57 грн/1га).

Також Кондратьєв В.А., як фізична особа, має власну земельну ділянку для ведення особистого селянського господарства – 1,5 га.

Ставки податку становлять:

- для сільськогосподарських угідь (пасовища – 0,4%; багаторічні насадження – 0,8%);
- для земельної ділянки, що перебуває у власності – 1%.

Питання для самоконтролю

1. Надайте характеристику складових податку на майно (які податки включає)?
2. Хто є платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки? Розкрийте сутність об'єкту оподаткування податком на нерухоме майно.
3. Що виступає базою оподаткування податку на нерухоме майно? Хто обчислює базу оподаткування податку на нерухоме майно для фізичних та юридичних осіб?
4. Які пільги зі сплати податку на нерухоме майно існують? В якому випадку не можуть застосовуватися пільги з податку на нерухоме майно?
5. Назвіть ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та строки його сплати.
6. Охарактеризуйте платників, об'єкт, базу та ставки оподаткування плати за землю. Визначте фактори, що впливають на розмір ставки податку на землю.
7. Які пільги існують щодо сплати податку на землю для фізичних та юридичних осіб? Які земельні ділянки, які не підлягають оподаткуванню?

Тема 11. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності

Питання для самостійної роботи

1. Розглянути та надати характеристику суб'єктів малого підприємництва.
2. Дослідити особливості ведення обліку та складання звітності суб'єктами малого підприємництва.

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання та практичні ситуації.

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. На єдиний податок можуть перейти:

- а) лише юридичні особи;
- б) лише фізичні особи;
- в) фізичні та юридичні особи;
- г) нерезиденти.

2. До недоліків спрощеної системи оподаткування відносять:

- а) зменшується кількість податків і зборів, що сплачуються;
- б) надається право вибору реєстрації як платника ПДВ;
- в) об'єктом оподаткування виступає дохід, а не прибуток;
- г) не потрібно додаткових зусиль знань у галузі оподаткування.

3. Хто з фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності може бути платником єдиного податку другої групи?

- а) суб'єкти підприємницької діяльності, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 10 осіб, а обсяг виручки не перевищує 500 тис. грн.;
- б) підприємства, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 50 осіб, а обсяг виручки не перевищує 500 тис. грн.;
- в) підприємства, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 10 осіб, а обсяг виручки не перевищує 1,5 млн грн.;
- г) підприємства, у яких середньооблікова кількість працюючих за рік не перевищує 50 осіб, а обсяг виручки перевищує 1 млн грн.

4. Платники єдиного податку звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з таких податків і зборів:

- а) податку на прибуток підприємств;
- б) рентної плати за спеціальне використання води платниками єдиного податку четвертої групи;
- в) військового збору;
- г) правильна відповідь а), б)

5. Не можуть бути платниками єдиного податку суб'єкти господарювання, які здійснюють:

- а) видобуток, реалізацію корисних копалин місцевого значення;
- б) продаж паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів;
- в) діяльність з управління підприємствами;
- г) правильної відповіді немає.

6. Нормами якого НП(С)БО мають керуватися суб'єкти малого підприємництва при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності:

- а) НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;
- б) НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»;
- в) П(С)БО 16 «Витрати»;
- г) П(С)БО 15 «Доходи».

Практична ситуація 1. Визначити суми єдиного податку, ПДВ і єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, які необхідно сплатити за звітний період.

У ТОВ «Мрія» за попередній рік обсяг виручки від реалізації продукції становив 11500000 грн., середньооблікова чисельність працюючих – 29 чол.

У березні поточного року підприємство прийняло рішення про перехід на сплату єдиного податку зі сплатою ПДВ. При цьому у підприємстві налічується 50 осіб податковий борг перед бюджетом – 1000 грн. Податковий борг погашений 15 березня.

За результатами діяльності квітня місяця на поточний рахунок надійшла виручка від реалізації продукції на суму 84960 грн. з ПДВ.

Для здійснення підприємницької діяльності протягом місяця закуплено матеріали на суму 36000 грн. з ПДВ, а також виплачена заробітна плата працівникам на суму 18000 грн. При цьому, для підприємства встановлений 15 клас професійного ризику виробництва.

Питання для самоконтролю

1. Обґрунтуйте мету та необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування.
2. Надайте детальну характеристику переваг спрощеної системи оподаткування для суб'єктів малого підприємництва.
3. Які недоліки функціонування спрощеної системи оподаткування в Україні на сучасному етапі?
4. На які види діяльності не поширюється спрощена система оподаткування?
5. Назвіть строк подання податкової декларації з єдиного податку до податкової інспекції.
6. Яку відповідальність несуть платники єдиного податку за:
 - несвоєчасне подання податкової декларації?
 - зниження суми податку?
 - несвоєчасну сплату податку?

Тема 12. Місцеві збори

Питання для самостійної роботи

1. Розкрити сутність та принципи місцевого оподаткування.
2. Пояснити порядок стягнення місцевих зборів

Завдання та методичні рекомендації здобувачам вищої освіти для підготовки до виконання самостійної роботи

Опрацювати рекомендовану літературу за темою самостійної роботи (тезисний конспект) і на підставі її вивчення виконати тестові завдання

Завдання 1.

Дайте правильну відповідь на тестові питання й поясніть свій вибір

1. До специфічних принципів місцевого оподаткування, що враховують особливості функціонування органів місцевого самоврядування відносять:

- а) принцип взаємної еквівалентності, принцип територіального походження, принцип самостійності;
- б) принцип рівномірного податкового навантаження на різні категорії платників податків, принцип мінімального впливу на циклічне коливання економіки;
- в) принцип відповідності темпам зростання надходжень державних податків, принцип відповідності потребам населення та юридичних осіб території;
- г) усі відповіді правильні.

2. Ставка збору за місця для паркування транспортних засобів та порядок його сплати до бюджету встановлюються:

- а) державною владою;
- б) положеннями Податкового кодексу України;
- в) відповідною сільською, селищною або міською радою;
- г) обласними та районними радами.

3. Basisю справляння туристичного збору є:

- а) вартість усього періоду проживання (ночівлі) за вирахуванням податку на додану вартість;
- б) вартість перших десяти діб проживання (ночівлі) за вирахуванням податку на додану вартість;
- в) вартість усього періоду проживання (ночівлі) з урахуванням податку на додану вартість;
- г) вартість перших десяти діб проживання (ночівлі) з урахуванням податку на додану вартість.

4. *Ставка туристичного збору встановлюється у розмірі:*

- а) від 0,5 до 1 % до бази справляння збору;
- б) від 1,5 до 2 % до бази справляння збору;
- в) від 0,1 до 0,5 % до бази справляння збору;
- г) від 2,5 до 3 % до бази справляння збору.

5. *Об'єктом оподаткування збором за місця для паркування транспортних засобів є:*

- а) земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів;
- б) місця для паркування транспортних засобів;
- в) припарковані автотransпортні засоби;
- г) місця для паркування транспортних засобів, фактично зайняті автотransпортними засобами.

6. *Не є податковими агентами зі стягнення туристичного збору:*

- а) адміністрації готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджих та інших закладів готельного типу, санаторно-курортні заклади;
- б) квартирно-посередницькі організації;
- в) юридичні або фізичні особи - підприємці, яких уповноважують відповідні ради територіальних громад справляти збір;
- г) органи місцевого самоврядування

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність місцевих зборів?
2. Які місцеві податки і збори зобов'язані встановлювати місцеві ради?
3. Назвіть принципи місцевого оподаткування.
4. Хто є податковим агентом зі стягнення туристичного збору?
5. Які особи не є платниками туристичного збору?
6. Який податковий період для збору за місця для паркування транспортних засобів?
7. Які межі ставок збору за місця для паркування транспортних засобів?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково - дослідне завдання (ІНДЗ) здобувачів вищої освіти денної форми навчання за тематикою навчальної дисципліни «Податкова система» виконується у вигляді рефератів – оглядів у межах годин, відведених для самостійної роботи.

1.5.1. Умови виконання завдань

Індивідуальне науково - дослідне завдання (ІНДЗ) здобувачів вищої освіти денної форми навчання за тематикою навчальної дисципліни «Податкова система» виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи.

Тема ІНДЗ у формі наукової роботи обирається здобувачем вищої освіти та закріплюється за ним науково – педагогічним працівником на початку семестру.

Підготовка ІНДЗ у такій формі передбачає:

- підбір та опрацювання літературних джерел за темою дослідження;

- складання плану роботи (вступ, перше питання - розкриття теоретичних аспектів проблеми, друге питання - аналіз фактичних та статистичних даних, висновки, список використаних джерел);
- виклад основних ідей та пропозицій авторів;
- презентація ІНДЗ. Сторити слайдову презентацію до ІНДЗ (6-8 слайдів). ІНДЗ і слайдова презентація надаються для перевірки в електронному вигляді.

1.5.2. Теми наукових робіт

1. Сучасна світова та вітчизняна фінансова думка про сутність і функцій податків.
2. Податкові системи давнього світу.
3. Податкова система України в умовах воєнного стану.
4. Податковий механізм та його складові.
5. Податкова грамотність майбутніх менеджерів (на матеріалах ХУУП імені Леоніда Юзькова).
6. Податкова політика в умовах воєнного стану.
7. Діджиталізація системи адміністрування податків в Україні.
8. Механізм справляння рентної плати за користування надрами в Україні.
9. Еволюція податкових систем.
10. Система місцевого оподаткування в Україні.
11. Євроінтеграційні впливи на формування податкової політики України.
12. Формування податкової системи в незалежній Україні.
13. Податкове навантаження на економіку України.
14. Податкові пільги в податковій системі України.
15. Правове забезпечення оподаткування в Україні.
16. Непрямі податки в податковій системі України.
17. Становлення та розвиток акцизного податку в Україні.
18. Оподаткування акцизним податком тютюнових виробів в Україні.
19. Податкове реформування в умовах російсько-української війни.
20. Становлення та розвиток податку на додану вартість в Україні.
21. Митна політика в умовах російсько-української війни.
22. Податок на майно в податковій системі України.
23. Мито в системі непрямих податків.
24. Екологічний податок в податковій системі держави.
25. Митні платежі в зовнішньоекономічній діяльності.
26. Офшорні юрисдикції в регулюванні податкового навантаження.
27. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів в податковій системі.
28. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.
29. Становлення та розвиток транспортного податку в податковій системі України.
30. Прибуткове оподаткування підприємств у податковій системі.
31. Податок на прибуток в системі оподаткування підприємств.
32. Становлення та розвиток екологічного податку в податковій системі України.
33. Міжнародний досвід оподаткування доходів фізичних осіб.
34. Екологічні податки в умовах викликів і загроз.
35. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин.
36. Розвиток акцизного оподаткування нафтопродуктів в Україні.
37. Бюджетне відшкодування податку на додану вартість: стан і перспективи.
38. Система податкового контролю в Україні.
39. Ухилення від сплати податків: причини та наслідки.
40. Плата за землю в системі майнового оподаткування.
41. Місцеві збори у податковій системі України.
42. Єдиний податок спрощеної системи оподаткування.
43. Рентна плата за спеціальне використання води.
44. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України.

45. Екологічні податки та збори в Європейському Союзі.
46. Маркування підакцизних товарів в Україні: стан і тенденції.
47. Система майнового оподаткування в Україні.
48. Спрощена система оподаткування юридичних осіб.
49. Спрощена система оподаткування фізичних осіб.
50. Формування податкової культури в Україні.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового заліку з виконанням тестових завдань і розв'язуванням практичних ситуацій за темами навчальної дисципліни.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Податки в системі державних доходів та методи їх формування.
2. Сутність податкової системи та вимоги до її побудови.
3. Організаційне забезпечення функціонування податкової системи.
4. Податкова політика: поняття, напрями, основні принципи.
5. Поняття податкової теорії. Види податкових теорій і їх суть.
6. Податковий механізм та характеристика його елементів.
7. Економічна сутність податків. Функції податків.
8. Елементи податків. Обов'язкові та необов'язкові елементи податків.
9. Класифікація податків. Загальнодержавні та місцеві податки і збори.
10. Історія виникнення та еволюція розвитку податків.
11. Прямі та непрямі податки, їх переваги та недоліки.
16. Платники і об'єкт оподаткування податком на прибуток.
17. Суть прибуткового оподаткування та його значення у системі податків підприємства.
18. Ставки оподаткування у податку на прибуток. Переваги та недоліки податку на прибуток.
19. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток підприємств.
20. Пільги з податку на прибуток, види пільг, їх направленість та регулююче призначення.
22. Різниці, які виникають при: нарахуванні амортизації необоротних активів, формуванні резервів (забезпечень), здійсненні фінансових операцій.
23. Особливості оподаткування доходів та прибутків страховика.
24. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства.
25. Економічний і соціальний зміст оподаткування доходів фізичних осіб.
26. Податок на доходи фізичних осіб: платники, об'єкт і база оподаткування, порядок визначення.
28. Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб. Порядок використання податкової знижки в Україні.
29. Ставки податку на доходи фізичних осіб.
30. Військовий збір. Порядок нарахування та сплати військового збору до бюджету.
31. Єдиний внесок. Порядок нарахування та сплати єдиного внеску до державних цільових фондів.
32. Порядок утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету. Особи, відповідальні за утримання та сплату (перерахування) ПДФО до бюджету.
33. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи з податку на доходи фізичних осіб.
35. Сутність податку на додану вартість як універсального акцизу. Методи нарахування ПДВ.
36. Платники і ставки ПДВ. Порядок реєстрації та зняття з реєстрації платників ПДВ.
37. База оподаткування з ПДВ та порядок її визначення. Операції, що не є об'єктом оподаткування.
38. Податковий кредит з ПДВ і його формування. Бюджетне відшкодування ПДВ.
40. Порядок визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету.
41. Податкова накладна з ПДВ. Реєстр податкових накладних і його формування.

42. Особливості справляння ПДВ при здійсненні імпорتنих та експортних операцій.
43. Звітні (податкові) періоди для обчислення та сплати податку на додану вартість.
44. Платники, об'єкти і база оподаткування акцизним податком.
45. Маркування підакцизних товарів: сутність і порядок здійснення.
46. Порядок обчислення та строки сплати акцизного податку.
47. Підакцизні товари. Види ставок акцизного податку, порядок їх застосування в Україні.
48. Декларація з акцизного податку: порядок складання та подання.
49. Контроль за сплатою акцизного податку. Завдання представників контролюючих органів на акцизних складах.
50. Мета та основні положення екологічного податку. Склад екологічних платежів у країнах ЄС.
51. Сутність екологічного податку. Ставки, коригуючі коефіцієнти та їх використання в екологічному податку.
53. Порядок обчислення та сплати екологічного податку: платники та база оподаткування.
54. Порядок подання податкової звітності та сплати екологічного податку.
55. Поняття та рентної плати. Склад рентної плати за Податковим кодексом України.
56. Рентна плата за користуванням надрами для видобування корисних копалин: платники, нарахування, строки та сплата.
57. Рентна плата за користуванням надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин: порядок нарахування та сплати.
57. Рентна плата за користуванням радіочастотним ресурсом України: платники, нарахування, строки та сплата.
58. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів: платники, нарахування, строки та сплата.
59. Рентна плата за спеціальне використання води: платники, база оподаткування, порядок нарахування та сплати.
60. Подання декларації і строки сплати рентної плати.
61. Контроль за правильністю обчислення, своєчасністю і повнотою справляння рентної плати.
61. Мито в системі непрямих податків. Види мита та їх характеристика.
63. База оподаткування митом. Митна вартість та методи її визначення.
64. Порядок надання відстрочок у сплаті мита.
64. Платники мита й об'єкти оподаткування. Ставки та пільги з мита.
65. Порядок нарахування та перерахування до державного бюджету митних платежів.
66. Сутність податку на майно та його складові.
68. Платники, об'єкт, база оподаткування, порядок обчислення та сплати податку на майно, відмінне від земельної ділянки.
69. Транспортний податок і його зміст. Порядок обчислення та сплати транспортного податку.
70. Плата за землю, її сутність. Порядок обчислення та сплати земельного податку та орендної плати за землю.
71. Поняття спрощеної системи оподаткування та її особливості. Порядок обрання та переходу на спрощену систему оподаткування.
72. Групи платників єдиного податку та критерії для їх визначення.
73. Ставки єдиного податку й особливості їх встановлення в Україні. Порядок нарахування та строки сплати ЄП.
74. Порядок ведення обліку та складання звітності суб'єктами спрощеної системи оподаткування – платниками єдиного податку.
75. Місцеві збори та їх роль у формуванні місцевих бюджетів країни.
76. Сутність та принципи місцевого оподаткування.
77. Туристичний збір: платники, ставки, база нарахування та порядок сплати туристичного збору.
78. Збір за місця для паркування транспортних засобів: платники, об'єкт і база

оподаткування.

1.6.2. Приклад залікового білету

1. Податкова політика: поняття, напрями, основні принципи.

2. Тестові завдання.

2.1. Податок – це:

- а) плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб державними органами за право участі, користування будь-чим або за право здійснення тієї або іншої діяльності;
- б) платіж у грошовій формі;
- в) плата, яка стягується з юридичних і фізичних осіб за здійснення в їх інтересах державними органами певних дій;
- г) обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з юридичних і фізичних осіб.

.....

2.20. Платниками мита є:

- а) фізичні особи, які здійснюють переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів;
- б) юридичні особи, які здійснюють переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів;
- в) будь-які юридичні або фізичні особи, котрі здійснюють переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів, що підлягають митному оподаткуванню;
- г) будь-які юридичні або фізичні особи, що займаються підприємницькою діяльністю.

3. Практична ситуація.

Визначити суму утриманих податків і заробітну плату до виплати.

Касиру банку за місяць нарахували зарплату – 7800 грн. Касир є студентом заочної форми навчання університету. Дітей до 18 років не має.

Документи на ПСП оформлені.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів здобувачам вищої освіти з навчальної дисципліни «Податкова система» здійснюється відповідно до такої схеми:

До 30 балів – за результатами складання семестрового контролю

2.2. Обсяг балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час лекцій з навчальної дисципліни «Податкова система», обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З навчальної дисципліни «Податкова система» передбачено проведення 12 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, здобувач вищої освіти може набрати під час лекцій таку кількість балів (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Розподіл балів здобутих здобувачами вищої освіти під час лекцій з дисципліни «Податкова система»

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій/балів											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Денна	12	0,8	1,7	2,5	3,3	4,2	5,0	5,8	6,7	7,5	8,3	9,2	10,0

2.3. З навчальної дисципліни «Податкова система» передбачено проведення 12 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному здобувачу вищої освіти до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП, затверджене рішенням вченої ради від 05.07.2016 р., протокол №16, введене в дію наказом від 08.06.2016 р. № 359/16 (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20)

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу здобувачів вищої освіти та виконання індивідуальних завдань, наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Розподіл балів за самостійну роботу з навчальної дисципліни «Податкова система»

№ з/п	12 тем	Номер теми												Усього балів
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	1	1	1	1	14
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	6												6
	Усього балів													20

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі заліку з навчальної дисципліни «Податкова система», здобувач вищої освіти денної форми навчання може максимально одержати 30 балів.

Перерозподіл балів в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані здобувачами відповіді в усній та письмовій формі відповідно на питання, тестові завдання та розв'язання практичної ситуації екзаменаційного білета, наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Розподіл балів для семестрового контролю
з навчальної дисципліни «Податкова система»

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань екзаменаційного білета/ кількість балів				Разом балів
		1	2	3	4	
1.	Максимальна кількість балів за відповідь на питання залікового білета	5,0	-	-	-	5,0
2.	Максимальна кількість балів за розв'язання задачі залікового білета	-	-	5,0	-	5,0
3.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	-	-	-	20,0	20
	Усього балів	5,0	-	5,0	20,0	30,0

4. Рекомендовані джерела

Тема 1. Теоретичні основи податкової системи

1. Біляк, Ю. В. Податкова система [Текст] : навч. посіб. / Ю. В. Біляк, З. М. Тітенко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.
2. Огренич Ю. О. Особливості функціонування контролюючих органів у сфері реалізації податкової та митної політики в Україні під час воєнного стану: стан і напрямки вдосконалення [Електронний ресурс]. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент.* 2023. Вип. 54. С. 42-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2023_54_8
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI (із змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17?find=1&text=%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D0%BA#w1_5.
4. Конституція (основний закон) України від 28.06.1996 р. ВВРУ, 1996, № 30, С.141; Із змінами, внесеними Законом України від 08.12.2004 р. № 2222-IV. ВВРУ. 2005. № 2. С. 44.
5. Податкова система : навч.посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. К. : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
6. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с..
7. Синчак В. П. Еволюція наукової думки в оподаткуванні та її реалізація у податкових системах: монографія. Київ-Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2006. 294 с.
8. Синчак В. П., Капелюшок С.В. Сплата та вплив податків у США на структуру податкових надходжень муніципальних бюджетів. *Обліково-фінансова наука і практика: пріоритети розвитку та місія у воєнний час: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф.* (16 листопада 2022 р., м. Київ) / Відпов. за вип. Ю. С. Бездушна. К.: ННЦ «ІАЕ», 2022. С. 108-112.
9. Соколовська А. М., Райнова Л. Б. Найкращі практики звітування про податкові витрати та необхідність їх запровадження в Україні. *Фінанси України.* 2022. №10(323). С. 7-31.

Тема 2. Сутність і види податків

1. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенко. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с.

2. Власюк Н. І., Мединська Т. В. Податкова система: навч. посібник. Київ: Магнолія, 2012. 424 с.
3. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: навчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
4. Орлик В., Орлик С. Історія оподаткування України (з часів Київської Русі – до сьогодення). *Вісник податкової служби України*. 2013. № 45. С. 5-54.
5. Податкова система : навч.посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
6. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
7. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI (із змінами). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17?find=1&text=%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D0%BA#w1_5.
9. Постанова КМУ «Про затвердження переліку організаційно-правових форм нерезидентів, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), у тому числі податок з доходів, отриманих за межами держави реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резидентами держави, в якій вони зареєстровані як юридичні особи» від 04.07.2017 р. № 480.
10. Синчак В. П. Елементи податку в теорії та практиці. *Збірник праць учасників IX Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку»* (27 жовтня 2023 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2023. С. 7 – 9.
11. Синчак В. П. Термін «особливість оподаткування» як додатковий елемент податку. *Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф.*, Луцьк, 15 груд. 2022 р., Луцьк: ЛНТУ, 2022. С. 143-145.

Тема 3. Податок на прибуток підприємств

1. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенко. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: навчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Онищенко В. Як розрахувати податок на прибуток. *Головбух*. 12.04.2018 р.
4. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
5. Податкова система: навч. посібник // за ред. В. Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.
6. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
7. Податкова система : навч.посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
8. Податкова система України: тренінг-курс: навч. посібник. / за заг. ред. О. М. Тимченко. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2015. 656 с.
9. Сідельникова Л. П. Податкова система. Навчальний посібник. 2013. URL: [http:// pidruchniki.ws/1383100255164/ekonomika/podatкова_sistema_–_sidelnikova_lp](http://pidruchniki.ws/1383100255164/ekonomika/podatкова_sistema_–_sidelnikova_lp).

Тема 4 Податок на доходи фізичних осіб

1. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: гавчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
2. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, затверджена наказом МФУ від 20.04.2015 р. № 449.
3. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність : навчально-практичний посібник. Алерта, 2017. 240 с.

4. Піхняк Т. А. Оподаткування заробітної плати: порівняльна характеристика українського та європейського досвіду. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством. (м. Полтава, 20 квітня 2017 року). Частина 1. Полтава: РВВ ПДАА, 2017. С.342-347.
5. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
6. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
7. Податкова система : навч.посіб. / за заг. ред. Андрущенка В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
8. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
9. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України №2464-17 [редакція від 01.01.2018]. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 2-3. Ст.11. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-vi>.
10. Синчак В. П. Податкове регулювання забезпечення соціальних гарантій фізичних осіб підприємців у період світової пандемії та спаду економічної активності. *Економіка та менеджмент у період цифрової трансформації бізнесу, суспільства і держави : матеріали Ювілейної Міжнародної науково-практичної конференції (28- 29 травня 2020 року, м. Запоріжжя)*. Запоріжжя : Наук. ред. Н.Г. Метеленко. ЗНУ Інженерний інститут, 2020. С. 163 – 167.
11. Синчак В. П., Домбровський І. В. Оподаткування доходів фізичних осіб в Німеччині: досвід для України в умовах євроінтеграції. *Збірник тез III Міжнар. наук.-практ. конф. «Публічне управління в Україні: виклики сьогодення та глобальні імперативи»*. (м. Хмельницький, 8 лютого 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С. 194 – 196.

Тема 5. Податок на додану вартість

1. Гаркушенко О. М. Шляхи гармонізації ставок ПДВ з європейськими: проблеми та виклики. *Економіка промисловості*. 2016. № 3 (75). С. 80–89.
2. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність : навчально-практичний посібник. Алерта, 2017. 240 с.
3. Оксенюк О. І. Фіскальна ефективність податку на додану вартість в економіці України : дис. ... канд. екон. наук. Львів, 2015. 231 с.
4. Пирога І. С. Особливі елементи правового механізму ПДВ: проблеми удосконалення. Юридичні наукові дискусії як фактор сталого розвитку правової доктрини та законодавства: матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, 13–14 квітня 2018 р.). Київ: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2018. С. 78–82.
5. Податкова система: навч. посібник / за ред. В. Г. Баранової. Одеса: ВМВ, 2014. 344 с.
6. Податкова система: навч. посібник / за заг. ред. В. Л. Андрущенка. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 416 с.
7. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Синчак В. П., Ярмоленко Ю. Ю. Транспарентність фіскальних відносин як необхідна умова в адмініструванні та відшкодуванні ПДВ. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. №4 (66). С. 67-84. DOI: 10.37128/2411-4413-2023-4-5
9. Синчак В.П., Самарічева Т. А. Податок на додану вартість у системах ціноутворення й оподаткування молокопереробних підприємств. Монографія. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2019. 180 с.
10. Синчак В. П. Бюджетне відшкодування ПДВ в умовах чинного податкового законодавства. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський*

аспекти: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 27-28 березня 2024 р. Львів: ЛНУП, 2024. С. 155 – 157.

11. Синчак В. П. Бюджетне відшкодування ПДВ учасникам ЗЕД в умовах євроінтеграції у період воєнного стану. *Збірник тез III Міжнар. наук.-практ. конф. «Публічне управління в Україні: виклики сьогодення та глобальні імперативи»*. (м. Хмельницький, 8 лютого 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С. 191 – 193.

Тема 6. Акцизний податок

1. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенка. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с.
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: Навчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Діалектика реформування акцизного оподаткування тютюнових виробів в Україні: євроінтеграційний аспект / за заг. ред. В. І. Коротуна. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 102 с.
4. Податкова система : навч.посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
5. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
6. Податкова система України: тренінг-курс: навч. посібник. / за заг. ред. О. М. Тимченко. Київ : ДННУ «Акад. фін. управління», 2015. 656 с.
7. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
8. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
9. Сарана В. В. Податкові режими в Україні: монографія / В. В. Сарана. Талком, 2016. 414 с.
10. Синчак В. П., Дикун О. О. Непрямі податки в податковій системі України. *Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених* / ред. кол.: Н. А. Хрущ, Р. С. Квасницька, І. В. Форкун та ін. (відп. ред. Н. А. Хрущ). – Хмельницький : ХНУ, 2024. С. 45 – 47.

Тема 7. Екологічний податок

1. Власюк Н. І., Мединська Т. В. Податкова система: навч. посібник. Київ: Магнолія, 2012. 424 с.
2. Воронська О. О. Податки в Україні: від теорії до практики: навчальний курс. Київ: Акцент ПП. 2018. 464 с.
3. Малишко Ю.М. Імплементация досвіду країн ЄС щодо спрощення загальнообов'язкових процедур для платників податків в Україні. Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку: Зб. наук. пр. Київ: ІЕП НАНУ. 2016. С. 73–84.
4. Податкова система : навч.посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
5. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
6. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
7. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Сарана В. В. Податкові режими в Україні : Монографія / В. В. Сарана. Талком, 2016. 414 с.
9. Сенченко В.Б. Податкова система. Практикум : навчальний посібник. Центр учбової літератури, 2014. 160 с.

10. Синчак В. П., Бачмага Д. Р. Екологічне оподаткування в Україні та Німеччині: порівняльний аналіз. *Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф., Ч.1.* Луцьк: Надстир'я, 2024. С. 216 – 219.
11. Сідельникова Л. П. Податкова система. Навчальний посібник. 2013. URL: http://pidruchniki.ws/1383100255164/ekonomika/podatкова_sistema_–_sidelnikova_lp.

Тема 8. Рентна плата

1. Мединська Т. В., Чабанюк О. М. Спеціальні податкові режими: загальні положення, облік і звітність : навчально-практичний посібник. Алерта, 2017. 240 с.
2. Малишко Ю.М. Імплементация досвіду країн ЄС щодо спрощення загальнообов'язкових процедур для платників податків в Україні. Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку: Зб. наук. пр. Київ: ІЕП НАНУ. 2016. С. 73–84
3. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
4. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система»: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В. Київ. 2018. 124 с.
5. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
6. Податкова система України: тренінг-курс: навч. посібник. / за заг. ред. О. М. Тимченко. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2015. 656 с.
7. Податкова система : навч.посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
8. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
9. Сарана В. В. Податкові режими в Україні : Монографія / В. В. Сарана. Талком, 2016. 414 с.
10. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія / за заг. ред. І. С. Волохової. Одеса: Атлант BOI COIU, 2018. 384 с.

Тема 9. Мито

1. Василевська Г. В. Практика застосування пільгових податкових преференцій в Україні. Вісник ТНЕУ. 2013. № 1. С. 108–121.
2. Митний кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 4495-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
3. Митна справа : підруч. / за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль : ВПЦ «Екон. думка ТНЕУ», 2014. 540 с.
4. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua .
5. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
6. Податкова система: навчальний посібник / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ: «Центр учбової літератури», 2015.416 с.
7. Про єдиний митний тариф (групи 01-72): Закон України № 584а-18 редакція від 01.01.2017 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Про єдиний митний тариф (групи 73 -97): Закон України № 584б-18 редакція від 01.01.2016 року. URL : www.rada.gov.ua
9. Сідельникова Л. П. Податкова система. Навчальний посібник. 2013.URL: http://pidruchniki.Ws/1383100255164/ekonomika/podatкова_sistema_–_sidelnikova_lp.
10. Синчак В. П. Митний контроль як інструмент фінансової безпеки держави. *Збірник матеріалів Міжнародного науково-практичного круглого столу «Державна митна політика України: відповідь на глобальні виклики та перспективи міжнародного співробітництва»* (м.

Хмельницький, 20 червня 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С. 36 – 39.

Тема 10. Податок на майно

1. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенка. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності» від 06.10.2018 р. № 1666-VIII.
3. Крисоватий А. І. Оподаткування багатства: виклики для України. Журнал європейської економіки. 2015. Т. 14. № 2. С. 183–204.
4. Мартинюк І. В. Діючий стан та тенденції майнового оподаткування в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 5.
5. Міжнародний досвід реформування податкових систем: види податків та електронна звітність URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/> arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/dosvid-modernizachii-krain-svity/kutai/?print.
6. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
7. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
8. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 416 с.
9. Синчак В. П., Антонюк А. П. Формування майнового оподаткування в Україні. *Часопис Хмельницького університету управління та права*. 2012. № 2 (42). С. 303 – 311.
10. Сидельникова Л. П. Податкова система. Навчальний посібник. 2013. URL: http://pidruchniki.ws/1383100255164/ekonomika/podatкова_sistema_–_sidelnikova_lp.

Тема 11. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності

1. Башнянин Г. І., Москва М. Г., Вірт М. Я., Піхняк Т. А.. Державне управління малим підприємством у трансформаційній економіці України : монографія. Львів: ЛІГА-ПРЕС, 2014. 170 с.
2. Калмиков О. В. Реформування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. *Економічний вісник університету*. 2012. № 18.1. С. 97-104.
3. Піхняк Т. А., Ткачук І. Д. Порівняння форм, особливостей складання і подання фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва відповідно до НП(С)БО та МСФЗ. *Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту: Економічні науки*. Хмельницький, 2018. №13. С. 361- 370.
4. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
5. Податкова система: навчальний посібник / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.
6. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
7. Синчак В. Зняття податкових обмежень для платників єдиного податку третьої групи в умовах воєнного стану як чинник підвищення підприємницької активності [Електронний ресурс]. *Облік і фінанси*. 2023. № 1. С. 97-107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2023_1_13.
8. Синчак В. П. Особливий механізм справляння податків і зборів в умовах функціонування спрощеної системи оподаткування. *Облік і фінанси*. 2020. №2 (88). С. 103 – 113.с.
9. Синчак В. П., Юрчук Д. І. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Польщі: досвід для України в умовах післявоєнного відновлення. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.*

Тема 12. Місцеві збори

1. Аналіз європейського досвіду використання туристичного збору: Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційнодослідницьким центром на запит народного депутата України. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28934.pdf>
10. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія / за заг. ред. І. С. Волохової. Одеса: Атлант BOI COIU, 2018. 384 с.
2. Андрущенко В. Л. Податкова система: навч. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенка. Київ: ЦУЛ, 2015. 416 с.
2. Волохова І. С. Місцеве оподаткування: реалізація загальних принципів. *Економіка України*. 2014. № 12 (629). С. 74-86.
3. Волохова І. С. Місцеві фінанси та перспективи поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія. Одеса: Атлант, 2014. 462 с.
4. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua.
5. Податкова система: навчальний посібник / за заг. ред. Андрущенка В. Л. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.
6. Податкова система : навчальний посібник / за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
7. Податкова система: навчальний посібник / за ред. С. В. Косторного. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
8. Синчак В. П., Капелюшок С. В. Сплата та вплив податків у США на структуру податкових надходжень муніципальних бюджетів. *Обліково-фінансова наука і практика: пріоритети розвитку та місія у воєнний час: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф.* (16 листопада 2022 р., м. Київ) / Відпов. за вип. Ю. С. Бездушна. К.: ННЦ «ІАЕ», 2022. С. 108-112
9. Сідельникова Л. П. Податкова система. Навчальний посібник. 2013. URL: http://pidruchniki.ws/1383100255164/ekonomika/podatкова_sistema_–sidelnikova_lp.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.
6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.